

VAKIT

CUMA 6 EYLÜL 1940

YIL: 23 * SAYI: 8139

İDARE EVİ: Ankara Cad. İSTANBUL * Telgraf: VAKIT * Posta kutusu: 46 * Telefon: 21413 (Yazı) - 21471 (Dare)

Bu kuponu kesib saklayınız

VAKIT KİTAP KUPONU

1 den 25 se kadar kupon toplayıp idareimize getiren okuyucularımız 166 kuruluştaki altı kitabı 50 kuruş mukabilinde alacaklardır. Taşra okuyucularımız ayrıca 15 kuruş posta ücreti göndermelidir.

Çorumda şiddetli zelzele oldu

Çorum, 5 (A.A.) — Bu sabah saat 8.05 de burada beş saniye süren şiddetli bir zelzele olmuştur. Hasar yoktur.

Asker ailelerine yapılacak yardım

Vekiller Heyetinin kabul ettiği talimatname neşredildi

İngiltere-Amerika anlaşması

Yazan: ASIM US

İngiltere müstemlekelerinden on sekiz yerde verdiği deniz ve hava üslerine mukabil Amerika'dan eli muhrip aldı; b: muamele İngiltere ve Amerika oldu. Şu kadar bütün cihan efkârı muayyinde derin akisler uyandıracak bir hâdisedir. Zira muamele mahiyeti öyle zahirde görüldüğü gibi İngiliz müstemlekelerinden bir kısım arazilerle eli harp gemisinin mübadelesinden ibaret değildir; bu suretle iki memleket arasında bir nevi fiili ittifak hali tahakkuk etmiş sayılabilir.

Amerika İngiltereden aldığı deniz ve hava üslerine mukabil bu devlete eli muhrip vermekle aynı zamanda harp nüfus küresindeki İngiliz müstemlekelerinin müdafaasına iştirak etmiş, dolayısıyla İngiliz donanmasının denizlerdeki hâkimiyetini de müdafaa söz vermiş oluyor; daha doğrusu Amerikanın hududu Britanya adasının sahilleri ile birleşiyor. Bu itibarla hâdisenin ehemmiyeti büyüktür; bunun açık olan manası Britanya adası Alman istilasına uğramış olsa da harp yine devam edecek demektir. Nitekim Amerika hükûmeti ayrıca İngiltereye müracaat ederek harp gemileri Büyük Britanya adasını ihata eden denizlerde tutunamaz bir hale geldiği takdirde İngiliz donanmasının batırılmıyacağına yahut düşmana teslim olunmaya çağırma dair söz istemiş, İngiliz hükûmeti bunu temin etmiştir.

Amerika niçin İngilterenin müdafaa ile bu derecede alakadar oluyor? Çünkü İngiliz donanmasının hâkimiyeti büyük denizlerde nihayet bulduğu gün Almanya ile birleşecek olan Japonyanın yeni dünyayı istila edebileceklerini muhakkak biliyor. Bunu Ruzvelt pek iyi anladığı için İngilizlerle Almanya karşı vaziyet almak hususunda mütefak kalmış, ancak Amerika efkârı umumiyesinde harbe karşı mevcut olan ihtirazi hesaba katarak ona göre bir yol tutmuştur; demek ki nazari olarak bugün Amerika harp harici ise de İngiltereye karşı bağlılıkları bakımından harbin içindedir. Amerikanın İngiltereye yardımı sadece seksen beş milyon dolar kıymetinde muhrip vermeye münhasır kalmıyacaktır.

Bu başlangıcı aynı şekilde daha başka yardımlar takip edecektir. En uzak bir ihtimal olarak Almanya bir gün Britanya adasını istila ettiği takdirde İngiliz hükûmetinin Kanadaya gitmesi ve harbe devam etmesi Fransada Reyno hükûmeti hakkında olduğu gibi sadece sözde kalmıyacak, hakikaten bir emrivaki olacaktır. O zaman Amerika otomatik olarak harbe girecek, İngiltere - Almanya harbi eski dünya - yeni dünya harbi şeklini alacaktır.

"Türk malı,"

Kumaşlara damga mecburiyeti 18 Eylülde başlıyor

(Yazısı 2 inciide)

Ankara, 5 (Hususi) — Hazerde ve seferde askere gidenlerin ailelerine yapılacak yardım hakkında Vekiller Heyeti tarafından bir talimatname kabul edilmiş, talimatname bugün Resmi Gazetede neşredilmiştir. Bu talimatnameye göre:

A. Askere gidenlerin ailelerine yardım edebilmek için bu aile ef. radından birisinin hazerde veya seferde 45 günden ziyade müddetle askere alınması.

B. Yardım isteyenlerin bu askerin usul ve fûrundan zevce ve erkek veya kız kardeşi olması.

C. Bunların askerin evinde o. turmakta bulunması.

D. Askere giden tarafından bunların ödenberi yiyecek vesair ihtiyaçlarının temin edilmekte bulunması.

E. Rayici mahalliye göre idare ihtiyaçlarını temin edecek ne kendilerinin ve ne de askere gidenin servet ve gelirleri bulunmaması şarttır. Bu şartları haiz olmayan asker ailelerine yardım yapılamaz.

YARDIM MÜDDETİ:

Askere gidenin yukarıdaki şartları haiz efradı ailesine askere git. (Devamı 4 üncüide)

Kral Piyr askeri bir manevrada...

Yugoslav kralının yıldönümü

6 Eylül dost ve müttefik memleket Yugoslavya kralı ikinci Pi. yerin doğduğu gündür. Onun için bu dost memleket hükûmdarının yıldönümü münasebetiyle bütün Yugoslavyada şenlikler yapılacaktır.

Malûm olduğu üzere Kral Pi. yer Yugoslavyanın birliğini temin eden Kara Yorgiyeviç ailesine mensuktur ve on bir yaşında babası büyük kral Aleksand. rın feci şekilde öldürülmesi üzerine tahta çıkmıştır. Kral henüz (Devamı 4 üncüide)

Ekmek meselesi

Vali İsküddarda, muavini Bejoğlunda tetkikler yaptılar

Vali ve belediye reisi Doktor Lütfi Kırdar dün sabah Eminönü kaymakamlık binasında nahiye müdürlerini toplamış, belediye yasaklarının kontrolü etrafında direktifler vermiştir. (Devamı 2 inciide)

Fazıl Ahmet "Vakit," ailesi arasında

Güzide edip ve nüktedan. şair yazılarını gazetemizde neşredecek

Muhterem meouslarımızdan ve tanınmış ediblerimizden Fazıl Ahmed Aykaç, her biri başlı başına bir tetkik mahsulü olan siyasi ve edebî yazılarını badema gazetemize yazmayı vaat etmişlerdir. Bütün Türk kârihlerinin ilmi bir otorite ve bol bir nükte kaynağı olarak tanındığı üstad muharririn ilk yazısını yarın neşrediyoruz. Bu yazılar "VAKIT" okuyucularına sık sık sunulacaktır!

Edib Fazıl Ahmed Aykaç

Cörçil

Avam Kamarasında bir nutuk söyledi

Eylülde çok ağır bir mücadeleye hazır olmalıyız

Mücadele ne kadar şiddetli olursa olsun kaçmayacağız

Pek yakında orta şarkta şiddetli muharebeler beklemeliyiz

Londra, 5 (A.A.) — Röyter bildiriyor:

Avam Kamarası nazırlara mebuslar tarafından sorulan suallerin (Devamı 2 inciide)

General Antonescu

ROMANYADA

General Antonescu diktatör oldu

"Memleket nasyonalizm temeline dayanan bir program takip edecektir,"

Köstencede kanlı hâdiseler (Yazısı 2 inciide)

Hitlerin nutku

"Biz general ihtilâl, general açlıkla, general kışla mağlûp edilemeyiz,"

Saat çaldığı zaman

İmtihani kimin

iyi geçireceğini

göreceğiz

(Yazısı 5 inci sayfa)

Macar kıtaları

Dün hududu geçtiler

Kral Naibi kıtaların başında idi

(Yazısı 2 inciide)

Zengin bir dilenci yakalandı

Üzerinde 23 Fransız altını,

878 Türk lirası çıktı

Trakya, Çanak-kale ve İzmitte

Tevsian ihdas olunan hava yasak bölgeleri Vekiller Heyetince kabul olundu

Ankara, 5 (Hususi) — Trakya, Çanak-kale ve İzmitte tevsian ihdas olunan hava yasak bölgeleri genel kurmay başkanlığının talebi üzerine Vekiller heyetince kabul olunarak bugünkü resmi gazetelerde neşredilmiştir.

Trakya'da Şarkan şimalde Karadeniz sahilinde Bulgar hududunun başladığı Ayastafanos mevkisinin 15 kilometre şarkından Karadenizdeki Trakya ve Anadolu sahillerini takiben Kızılca ve buradan "Polonez köyü, Vanıköy, Bebek, Çamurluhan, Küçükçekmece dahil, Cümben Küçükçekmece'den itibaren

ren Trakyanın Marmara sahillerinin 15 kilometre cümbünden Lâ. manburnu, Ereğli, Muratlı, Ömerbey, Büyük Doğanca, Ede (dahil).

Garben Türk - Yunan ve Türk - Bulgar hudutları. Şimalen Türk - Bulgar hududu.

(Devamı 4 üncüide)

inönü

Atina büyük elçimizi kabul buyurdu

İstanbul, 5 (A.A.) — Cumartesi günü vazifesi başma dönecek olan Atina büyük elçimiz Enis Akaygen, evvelki gün saat 12 de ve da ve tazimlerini arz etmek üzere Reiscumhur İsmet İnönü tarafından kabul buyurulmuştur.

Başvekilimizin hemşereleri vetat etti

Cenazesi bu sabah Zeyneb Kâmil hastahanesinden kaldırılıyor

Teessürle haber aldığımızı göre Başvekilimiz Dr. Refik Sayıdamın hemşireleri Bayan Vasfiye dün sabah Zeynep Kâmil hastahanesinde vefat etmiştir.

Cenazesi bu sabah on birde hastahanedен kaldırılarak Erenköyünde Sahrayıcedid mezarlığına gömülecektir.

Pek kısa bir zamanda ağabeyleri ile hemşirelerini kaybeden Sayın Başvekilimize en derin ta. ziyetlerimizi bildiririz.

Başvekilimiz dün akşam Yalo. vadan şehrimize dönmüştür.

Nikola

Zabıta memurları dün Galatada beş dilenci yakalayıp merkeze götürmüşlerdir. Bunlardan birinin üzerinde hayli para çıkmıştır. Bu dilencinin adı Nikoladır.

Kendisi Yunan tebaasındandır. Yaşı bir adam olan Nikola daima Galatada Ermeni klisesinin kapısı önünde boynu bükük bir halde durmakta, gelip geçenlere avucunu açmaktadır. Nikolanın üzerinde 23 Fransız altını, 878 Türk lirası, 47 tane de yeni on paralıklardan çıkmıştır.

Nikola kendisiyle görüşen bir muharririmize demiştir ki:

— Sencilerdenberi dileniyorum. Dilencilik sayesinde bu kadar para biriktirdim. Nerede rastgelirse orada yatar, uyurum. Ekseriyetle (Devamı 4 üncüide)

Günlerin peşinden:

Anlayamadığımız şeylerden

Fiyat murakabe komisyonu odun neveleri için iki türlü fiyat tesbit etti: Toptan ve perakende. Kuru Rumeli meşesinin perakende fiyatı evlerde teslim edilmeye ve istif ücreti de dahil olmak üzere 435, aynı odunun toptan fiyatı kayıkta teslim şartıyla 330 kuruştur.

Bu fiyatlar doğru mu, değil mi? Bu nokta üzerinde duracak değiliz. Yalnız küçük, fakat dikkate değer bir cihete işaret edeceğiz: Odunun toptan fiyatı perakende fiyata esastır. Onun için iptida toptan fiyatın tayini lâzım gelirdi. Öyle olmadı. İptida perakende fiyat tesbit edildi. Ondan sonra toptan fiyat ilân olundu. Bir de toptan fiyat tesbit edildikten kayıkta teslim şart olduğu halde perakende fiyatı ile müşterinin evine kadar nakil ücreti, hattâ odunluğa istif masrafı da birbirine karıştırılmıştır! Acaba uzun mesafeye nakledilecek odunlarla kısa mesafeye gidecek odunların natillerinde hiç bir masraf farkı olmaz mı? Olduğu takdirde neden dolayı perakende fiyatlar için mağaza veya dükkanda teslim şartı kabul edilmedi?

Karmakarışık bir fiyat ve ücret halatısı tayin edildi?

HASAN KUMÇAYI

Romanyada General Antonesku diktatör oldu

Bükreş, 5 (A.A.) — Röyter: Bugün erken kral Karol tarafından imzalanan emirname ile sabık harbiye nazırı general Antonesku fiilen Romanya diktatörü olmuştur. Memleket idaresinde bizzat kralın salâhiyetleri dahi pek ziyade azaltılmış bulunmaktadır.

Bükreş, 5 (A.A.) — D.N.B. a jansı bildiriyor:

Yeni başvekil general Antonesku bu gece kralın huzurunda yemin etmiştir. Bir kararnamei krali. şubat 1938 kanunu esaslı ile mebusan ve âyan meclislerinin lâgvlarını derpiş etmiştir. İkinci bir kararname, general Antoneskoya, Roman devletini idare etmek üzere tam salâhiyet vermektedir. Kral kendisini şu salâhiyetleri ayırmak tadır:

Ordunun başkumandanıdır. Para basmak hakkını haizdir. Nisan ve rütbe vermek haklarına maliktir. Afri umumî ilân edebilecektir. Diplomatik ve tam salâhiyetli diplomatik memurların tayinine ağıman vermek hakkını haizdir. Muahede akdi salâhiyetine maliktir. Meri kanunların ta dilâtı, nazır ve müsteşarların tayinleri, kararnamei kraliler vasıtasile icra edilecektir. Diğer sair salâhiyetler başvekil tarafından deruhte edilecektir.

Bükreş, 5 (A.A.) — Rador a jansı bildiriyor:

Başvekil general Antonesku memleketi hitaben nesrettiği bir beyannamede diyor ki:

Kralın hâkimeane hareketi sayesinde devletin idaresini deruhte ettim. Bahis mevzuu olan yeni bir hükümet değil, fakat yeni bir fiiliyet rejimidir. İstıraplı mazi üzerine nışyan perdesini değil fakat adalet perdesini çekeceğim. Bugünkü vazife, devlet ve milleti kurtarmak, yaraları sarmak ve kuvvetleri toplamak gereği yüksektir. Memleketin istikbalini temin etmektir. Hakiki milletler, bilye mukaddaratlarını mağlûbiyetler on örerler. Nifak ve ihtilâf, nihayete ermelidir. Her tarafta müdâfelenin bir tek hedefi vardır: Devlet. Kralın anlayış zihniyeti ve âliencablığı, bir hürriyet fiası ile takibata nihayet verecek, karşılıkların zerrî tedbirisiz ona ermesini kolaylaştırmıştır. Şimdi, gençlik vazifesini yapmalı ve millet, tarihte mevcudiyetini isbat etmelidir. Herkes, bilhassa devlet memurlarını fedakârlığa ve çalmaya davet ederim.

Hükümet yeni esaslar üzerinde kurulacak ve memleketi mutlak nasıyonallık temeline dayanan bir program takdim edecektir. Devlette tedricî ıslahat yapılacak ve Romanyanın bugünkü bağlarını temelleri derinleştirilecektir.

Bükreş, 5 (A.A.) — Röyter bildiriyor:

Almanya ve İtalya sefirleri yeni başvekil General Antoneskoyu ziyaret etmişlerdir. Zonnolundu. gına gör, Romanyanın Transilvanya hakkındaki Viyana hakem kararını sadıkane bir tarzda tatbik edeceğine dair sefirlerle teminat verilmiştir.

Demirruhafiz teşkilâtına mensup bazı gençlerin yapmak istedikleri ihtilâl hareketleri memleketin her tarafında kırılmıştır.

Bu hareket içinde en mühim mi Köstence'de vukubulmuştur. Burada askeri formalarını giymiş olan muhacimler, liman dairesi 6. nündeki muhafızların üzerine ateş açmışlar ve binayı işgal etmişlerdir. Diğer bazı demirruhafızlar da bir polis mevkiine ve telefon dairesine az çok muvaffakryetli taarruzlar yapmışlardır. Şehirde bulunan askeri kıtaat ve askeri polis hemen harekete geçmiş ve sokak muhabeleleri başlamıştır. Kuvvetli bir müdâfaa mevkiî teşkil eden bir bina içerisinde iltica eden demirruhafızlarla asker aarsından heyecana düşen a. hali hemen sığınaklara iltica etmiştir. Muharebe bu suretle altı saat kadar devam ettikten sonra bitmiştir. 45 ölü ve 70 yaralı vardır. Yüzlerce tevkifat yapılmıştır.

Transilvanyanın bazı şehirlerinde de buna yakın hâdiseler cereyan etmiş ve ahaliyi bağışmaları aynı zamanda Gıgurtu hükümetine, Almanlara ve İtalyanlara karşı vukubulmuştur.

Braşovda ihtilâlciler, posta binasını işgal etmişlerse de öğleden sonra tahliye mecbur edilmişlerdir. Kluj'dan gelen en son haberler, her geyin sakin olduğunu ve askeri kuvvetlerin vaziyete tamamen hâkim bulunduklarını göstermektedir.

Çörçilin nutku

(Baş tarafı 1 incide)

müzakeresi ile iştigal ederken Londra sokaklarında tehlike işaretleri canavar düdüklarının sesleri çınlamaya başlamıştır. Avam kamarası buna rağmen müzakerata devam etmiş fakat meclis samini tahlile ettilerimştir. Yalnız samini localarında bulunan lordlar kamarası a. zalari ile diplomatlar mevkilerini muhafaza etmişlerdir. Biraz sonra askeri vaziyet hakkında bir nutuk söyleyecek olan Başvekil Çörçil meclisten içeri girmiş ve şiddetli alkışlarla karşılanmıştır. Meclis reisi biraz sonra bir hava taarruzunun başlamasına üzere olduğunu bildirdiği için müzakere tadil olunmuştur. Bu fasıla çok sürmemiş ve Avam Kamarası yeniden içtima eder etmez Çörçil meclisin tadil bulundugu müddetin bidayetinden beri cereyan eden vekayî hakkında izahat vermek üzere ayağa kalktığı vakit bütün mebusların devamlı alkışları ile karşılanmıştır.

Çörçil demistir ki:

— Geçenki içtimadan bir nebze hissettirmiş olduğum Büyük Britanya ile Amerika Birleşik devletleri arasında aktedilen anlaşma şimdi bir emrivâkidir. Benim anlayabildiğime göre bu itilâf Amerika ve Britanya milletlerinin tam memnuniyetlerini mucib olacak şekilde itimam edilmiştir. Bütün dünyada bulunan dostlarımız için de bir teşvik vesilesi olacaktır. Teati edilmiş olan resmî notalarda bu vesikaların söylediklerinden fazla bulmağa çalışılmış bir hata olur. Yaptığımız bu mübadele bir diğerrine dost olan ve tam bir itimat, sempati ve hüsniyetiyle hareket eden iki milletin birbirine müteka. bil müzaheret tedbirinden ibarettir. Ancak pek cahil adamlardır ki Amerika destroyerlerinin İngiliz bayrağı altına geçmeleri keyfiyetinde hukuku düvel esasatına karşı velev ki pek hafif olsun bir taarruz eseri görülebilir. Bu mukavele şüphesiz ki Hitlerin hoşuna gitmiyecektir. Ve yine şüphe etmem ki bir çaresini bulabilirse bu hareketi Birleşik Amerika devletlerine ağır bir surette ödetecektir.

Amerika Birleşik Devletlerinin hava ve deniz müstahkem hudutlarının Atlantik içine doğru ilerlemiş arazi bir kavis şeklinde tevesü etmiş olmasına son derece memnunuz. Bu hal Amerikaya tehlike kendisinden henüz yüzlerce mil uzakta iken onun önüne geçmek imkânlarını verecektir. Diğer taraftan bahriye nezaretimiz de bu elli destroyeri almakla pek memnun olduğunuz ve bunların bir ihtiyacınıza tekâbül eylediğini söylemekteyiz. Bu destroyerler elyevm tatbik edilmekte olan harp inşaatı programımızın itimama değil zaruri olarak husule gelen boşlukları doldurmağa yarayacaklardır. Bugünkü işimizin icabatına göre pek kuvvetli olamıyız rağmen şüphe siz ki gelecek sene bundan da daha kuvvetli olacağız. Bu Amerika destroyerleri hiç bir teehhüre uğramadan derhal faal hizmete konulacaklardır. Filhakika İngiliz mürettebatı bu gemilerle karşılamak üzere muhtelif limanlara müteveccih hen yolda bulunuyorlar. Bunu isterseniz tesadüfün bir cilvesi telâki edebilirsiniz.

Romanyanın kaybettiği arazi

Çörçil bunu müteakip, diğer hâdiselerin izahına geçerek nutkuna şu suretle devam etmiştir:

— Avam Kamarası Romanyanın pek acı bir darbe ile memleketinden bir kısmını kaybettiğini bittabi biliyor, benim şahsî düşün. cem daima Cenul Dobrucanın Bulgarlara iade edilmesi lâzım geleceği merkezinde idi. Macaristanın da son muharebeden sonra uğradığı muameleden memnun değildim. Fakat harp devam ettiği müddette vukua gelen her hangi bir arazinin bir memlekettan diğerine intikali meselesinin halili ile iştigal edecek değiliz. Yalnız bu meydana alâkadar tarafların serbest muvafakatları ve arzuları ile yapılmış olmaları istisna edebiliriz. Hitler imparatorluğunun muharebe bitinceye kadar ne derece tevesü edeceğini kimse söyleyemez. Fakat ben eminim ki, bu imparatorluk yapıldığı kadar da çabuk yıkılacaktır.

Hava harbi

Evvelce bahsetmiş olduğum umumî hava harbi devam etmektedir. Temmuzda büyük hava faaliyeti vukua gelişmiş olmakla beraber asil harp ayı ağustos ayı olmuştur. Ne bir taraf ne de diğeri kuvvetlerinin tamamını kullanmış olamamakla beraber Almanlar hava faikiyetini kazanabilmek için çok esaslı measl sarfetmişlerdir. Diye. bilirim ki bizde kendilerine karşı çıkartmayı lüzumlu addettiğimiz kuvvetlerle mukayese edilirse on-

lar kendi kuvvetlerinin daha mühim bir nisbetteki bir kısmını iletirilmişlerdir. Hava kuvvetleri mizi ve müdâfaa bataryalarımızı mağlûp etmek için yaptıkları gün düz hücumları kendilerine ağır zayıya mal olmuştur. Toparlamakla denilebilir ki zayıt nisbetti tayyarelerde bire karşı üç ve pilotlarla mürettebatta bire karşı altı olarak bizim lehimizeyiz. Bu rakamların düşman tarafından uğratılan zayıtla temsil etmekten pek uzak olduğuna da bize temin edilmektedir.

Eylül zarfında daha çok ağır bir mücadeleye hazır olmağımız icap ediyor. Düşmanın kati bir netice almaya çok büyük ihtiyacı vardır. Şimdiye kadar yaptığımız tahminler kadar tayyareleri varsa, bu Eylül ayında hücumlarını her halde daha ziyade fazlaletirmesi lâzım gelir. Hava kuvvetlerimizin mesul sefleri bu taarruz pek eniş bir nisbette arttırıldığı halde dahi mukavemet kabiliyetimizin eksilmiyeceği kanaatini kuvvetle beslemektedirler. Bugünkü hava kuvvetlerimiz harbin bidayetinde kine ve hattâ son temmuz ayındakine nazaran daha üstün ve daha iyi bir tarzda müsallâh bulunmaktadır. Harbin bu ilk devresinde ümit ettiğimizle nazaran daha büyük bir süratle Alman yokunu na yaklaşıyoruz.

Bir aydaki tayyare zayıtımız

Almanlar temmuzla ağustos zarfında 1921 İngiliz tayyaresinin tahrip edilmiş olduğunu iddia etmektedirler. Bizim zayıtımız bu iki ay zarfında 558 tayyareden ibarettir. Pilotlarımız arasında ise, bu zayıt, sayıları şükrandır ki bu rakamdan çok azdır. Hitlerin nesrettirdiği bu rakamlara bizzat itimat edip etmediğini bittabir ki kestiremem. Her halde düşmanın kendî ekndini sukutu hayale uğratacak tarzda işlemesi insanı memnun ediyor.

Şimdiki halde cereyan etmekte olan hava muharebeleri harpen evvel tahayyül ettiklerimize nazaran bambaşkadır. Hastanelerimiz, de hazırlanmış olduğumuz 150 bin yatak bir senedenberi boş kalmıştır. Hava hücumlarını mukameti tasavvur ettiğimiz veya yarın için mukavemetine hazır bulduğumuz dereceden çok aşağıdır. Büyük Britanyada ağustos ayı zarfında tayyare hücumları ile ölenlerin adedi 1075 sivilden ibarettir. Bundan az yüksek rakamla da ehemmiyetli surette yaralananları gösterilebilir. Bu kayıpların adedi, hattâ iki ile üçe kadar bedeldiği halde dahi mevzuu bahsolmaz.

Dünya meseleleri karşısında mühim bir rakam teşkil ettiğini kimse iddia edemez. Yine ağustos ayı zarfında şimdiye kadar tamiri ikmal edilmiş olan ikinci derecedeki hasarat müstesna olarak İngilterede bulunan 13 milyon ev arasında yalnız 800 tanesi tamiri kabil olmayacak derecede hasara uğramıştır.

Kaçmıyacağız

Bir müddet sinir gerginliği şerraiti içinde yaşamayı bekleyebiliriz. Fakat bizim kanaatimize göre bu şerrait, İngiliz milletinin ruh kuvvetinin fevkinde olmayacaktır. Yakında söylenen bir nutkun tahmin ettirdiği gibi, eğer kütle halinde İngiliz ve Alman milletleri arasında bir sinir, azim kuvveti ve iktiham kabiliyeti mücadelesi başlayacak ise, bu mücadele ne kadar şiddetli ve ne kadar uzun olursa olsun, bu mücadele nin önünden kaçmıyacağız. Biz şu fikirdeyiz ki hür meseseleleri doğurduğu ahlâk ve seciye, e. bir ile tahmil edilen mihaniki disiplinden ve müessirlikten ne el. de edilişse edilsin bunlardan da. ha azimkâr ve daha mütehammil olacaktır. (Alkışlar)

Çörçil, nihayet umumî vaziyetten bahsetmiş ve demistir ki: İşlerimiz, büyük bir nisbette hareket sahasına geçmiştir. İstila tehlikesinin geçmiş olduğunu hiç kimse söyleyemez. Harbiye nazırı, halen İngilterede Sir A. Brooke'un kumandasına verilmiş olan ve kuvveti gittikçe artan büyük ordulara tam bir teyakkuz tavsiye etmekte haklı bulunuyor.

15 Eylül'den sonra veyahut Hitlerin söylediği son tarih her ne olursa olsun o tarihten sonra, denizin ötesinden gelecek öldürücü hücum tehlikesinden masun kalacağımızı söyleyenlerle hemfikir değiliz.

Kış fırtınaları, sisleri ve karlılığı ile şerraiti değiştirebilir. Bir tek dakika gevşeklik olamaz.

Bundan birkaç ay evvelkinden çok daha iyi bir vaziyette bulun. duğumuz ve halledilmesi lâzım gelen meselenin Eylül'de çok daha güç ve büyük olduğunu söyler.

Ekmek meselesi

Vali Üsküdar'da, muavini Beyoğlunda tetkikler yaptılar

(Baş tarafı 1 incide)

Vali öğleden sonra Üsküdar'da geçerek Zeynep Kâmil hastahanesine gitmiş, sonra kaymakamlık binasına giderek kaymakamdan Üsküdarın ekmek meselesi etrafında izahat almıştır.

Vali sonra Beykoz'a gitmiş, kaymakamlık birlikte Beykoz - Üsküdar yolu güzergâhında tetkiklerde bulunmuştur.

Diğer taraftan belediye reis muavinlerinden Lütfi Aksoy dün sabah Taksim ve Şişli taraflarındaki fırınları tetkik etmiş, Bulgar fırınları amelinin yaptığı yerle ekmek taşıyan sandıklar pis görüldüğünden yıldırım cezası vermiştir. Lütfi Aksoy tetkiklerine her sabah devam edecektir.

Fındıklı'da bir fırının unsuzluktan ekmek çıkarmadığı şikâyet edilmiş, fırın ansızın basılarak 70 çuval un bulunmuştur.

Aksaray'da da bir fırın hakkındaki şikâyet üzerine bu fırında da un bulunmuş, cezalandırılmıştır.

KAFİ VAGON YOKMUŞ!

Verilen malûmata göre İstanbul ekmek derdinin yegâne sebebi Anadolu ve Trakya'dan nakledilecek buğdaylar için kâfi vagon bulunmamasıdır. Bu yüzden şehrimize az mal gelmekte ve toprak mahsulleri ofisi de 300 tondan fazla değirmenlere buğday verememektedir. Filhakika eskiden İstanbulda günde 300 ton buğday kâfi gelmekte idiyse de bu ihtiyaç bugün biraz artmıştır.

Diğer taraftan bulunan vagon.

Macar kıtaları hududu geçti

Budapeşte, 5 (A.A.) — D. N. B.: Macar kral naibi Amiral Horti, bugün saat on birde, Macar kıtalarının başında, Szatmar - Nemeti'ye girmiştir. Başvekil Kont Teleki ile diğer hükümet azası da, Macar kıtalarının bu kasabaya girişinde hazır bulunmuştur.

Budapeşte, 5 (A.A.) — Röyter ajansından:

Naibi saltanat Horti, Romanya tarafından terk edilmiş sınır arazinin işgaline başlanıldığı sırada orduya aşağıdaki emri yevmiyi göndermiştir:

Trionon muahedemesinin haksızlığı tamir edilmiştir. Binlerce senelik malımız olan araziye giriyoruz. Transilvanyadaki Macar kardeşlerimize hürriyet götürüyoruz.

Budapeşte, 5 (A.A.) — Macar istihbarat ajansı bildiriyor:

Remi bir tebliğin bildirildiğine nazaran, Almanya, Macaristan tarikiyle Besarabyada bulunan Almanlara yiyecek ve giyecek yüklü trenler sevk etmektedir.

sem, herhangi bir askeri sırrı ifşa etmiş olmam.

Anavatan müdâfaası hazırlıkları

Anavatanın müdâfaası hakkındaki hazırlıklarımız, muazzam bir surette devam etmektedir.

Orta şarka devamı bir seri takviye kafileleri göndermekte tereddüt etmedik. Şarkı Akdeniz filosunu takviye için en kuvvetli modern gemilerimizden bir kaçını oraya göndererek birkaç gün evvel oradaki filomuzun hakiki kuvvetini hemen hemen iki misline çıkarabildik. İtalyanlar bu bahri harekattan haberdar bulunuyorlardı. Fakat İtalyanlar tarafından iz'ac edilmedi.

Büyük gemilerimizden bazıları Maltaya uğradılar ve büyük bir itimatlâ fevkalâde azimkâr ve mukavim valilerinin kumandasında da mücadeleye devam eden bu geçi adallıların ihtiyacı olan bazı şeyleri oraya götürdüler.

Pek yakında orta şarka şiddetli muharebeler beklemeliyiz. Burada vaziyetimizi mümkün olan bütün kuvvetlerle idame ettirmek ve bütün Akdenizde, yalnız şark havzasında değil, fakat aynı zamanda garp havzasında da bahri kuvvetimizi ve bu bahri kuvvetten doğan kontrolü fazlaletirmek kat'i niyetindeyiz.

B. Çörçil sözlerini şöyle bitirmiştir:

Bu suretle, hem anavatan, hem haricte, yolumuz, boyunca, rüzgârlar nereden gelirse, sabit kademiz. (Şiddetli alkışlar).

Ekmek meselesi

Bir kaç gündenberi İstanbul'da bir ekmek darlığı var. Dün gece şahsı tanımış bir zat matbaamıza telefon ederek Taksim ve Beyoğlunda ekmek bulamayan halkın firmalar önünde toplandığından şikâyet etti. Rivayete göre ekmekler ofisi tarafından her gün değirmenlere verilen 300 ton buğdayın şehir ihtiyacına kifayet etmemesi, firmaların gündelik ihtiyaçları dercesinde un tedarik edememekte bulunmasıdır.

Bundan başka firmalara sarfettikleri unun bir kaç günlüğü birden verilmeyerek günü gününe tevziatta bulunulmaması da tesiri olduğu söylenmektedir.

Fikrimizce ekmek meselesi hükümetin ciddiyetle tetkikine zaruret gösteren bir şekil almıştır. İstanbulda ekmek buhranından mesul olan kimdir? Kabahat toprak mahsulleri ofisinde mi, değirmenlerde mi yoksa firmalarda mıdır?

Ötedenberi İstanbul gündelik tahvati 300 tondan fazla ise ise tahdide lüzum gösteren ortaca bir sebep var mıdır? Bir firmamız bir kaç günlük un ihtiyacını birden tedarik etmesine mani olan gey nedir?

Bu noktalar anlaşılmalı, icap eden tedbirler alınmalıdır!

"Türk malı," Kumaşlara damga mecburiyeti 18 Eylülde başlıyor

Ankara, 5 (A.A.) — İktisat Vekâletinden bildirilmiştir:

Türkiyede imal olunan, yüzde 25 ten fazla yün ihtiva eden bilmum kumaşlara, mamul ve yarı mamul derilere, yün ve pamuk ipkilerine "Türk malı," kelimesi ile fabrika veya imalâthane isimlerinin konulması hakkındaki 2/13839 sayılı İcra Vekilleri heyeti kararı 8 Eylül 1940 tarihinden itibaren mevkii meriyete girmektedir.

Bu tarihten itibaren fabrika ve imalâthaneler kararnamede gösterilen şekilde mallarına "Türk Malı," kelimeleriyle firmalarını yazmaya mecburdurlar.

Keyfiyet alâkadarların ittilama arz olunur.

dilmiştir. İngiliz tayyarelerinin bu taarruza takip ettikleri gaye ağaçlar arasına saldırmış olan silâh fabrikalarını tahrip etmektir.

Diğer bir tayyare grupumuz, Magdebourgda büyük bir petrol tasfiyehanesini bombalamıştır.

GÜNÜN AKISLARI

Kökü yerde olan nimetler ve âfetler

S ebzelerinin kökünü istihla çapalamakta olan bir pahçıvanla konuşum. Keyfine diyeceği yoktu: "Ah beyim. diyordu. Şu sebzelere kurak zamanda vermediniz su kalmaz. Teneke teneke boşaltırız. Dolap suyunu çekerek evlekler arasında yol yol dolartırırız. Sebze bir türlü gelişmez. Fakat bugün birinde bir yağmur boşanır. Yirmi dört saat içinde —Allah bağışlasın— bir boylanır, bereketlenirler ki değme gitsin... Gökten gelen suyun tesiri gibi yok..."

Ve yine çapalamasına devam etti: Ben de düşünceye vardım: Gökten gelen şeylerin tesiri dalma kuvvetli oluyor. Hâdseyi, tabiat sahasından alarak bugünkü mücadele dünyasına nakledelim. Gökten yağan bir bomba yağmuru kadar tesirli ne olabilir? Birinden hayır, fakat ikisinden şer... Fakat ikisinden de kökü yerdi...

Çinli terzi: — Hayır, demiş. Bu pantolonlardan biri yenidir. Fakat ötekini aynı olmasını istediğiniz için bir hayli uğraştım. Hele dizlerin öteki gibi eskitinceye kadar bir hayli zahmet çektim. Bunu takdir etmelisiniz.

Bu fıkra bana naklettiren vesile, İstanbulun meşhur Yeni Camii'nin büyük kubbesine yapılan tamirattır. Kubbenin kursunları yenilenmiş... Fakat bu yeni kursunlar ötekilerden pek alışılgımadonuk, ve mağnum renkleri yanında o kadar çiy bir parlaklıkla göz çarpıyor ki, başma oyalı bir takke giymiş ruhani bir yüze bakıyormuş gibi oluyorsunuz ve gözünüzde dalma takke çarpıyor.

Hani şu kubbeyi de, diğer küçük kubbeleri tamamı tamammabenzeterek bir Çinli usta olsaydı diyeceğim geliyor.

HİKMET MÜNİR

Politika:**Amerika harp saflarında**

Amerikanın İngiltereye 50 des. tonluk teslim etmiş olması harbi da. vraz bir şekilde girmiş olma. m ifadesinden başka bir şey değildir.

Amerikanın İngiltere ile aynı rphede dövüşmeye karar vermiş masının alâmetlerinden biri de İngiliz bahriye nazırına Amerika hariciye nazırı Kordel Hul tarafından gönderilen mektupta sorulan suallerdir. Bu sualler İngiliz masınının "batırılıp batırılmı. cağı, düşmana teslim edilip e. dilmeyeceği" hakkındadır.

Destroyerlerin tesliminden ön. e sorulan bu sualin ihtiva ettiği muhumlar dikkate layık birer hariciyet arz etmektedirler.

Amerika hariciyesinin öğren. e istediği noktalar şunlar olsa niktir:

"İngiltere mukavemetten sarfi. yazar edecek midir? Yani İngil. ere dayanmasını tahrip veya tah. sine rıza gösterecek midir?"

Amerika buna Lord Latian'dan cevap aldıktan sonra destroyerle. ri teslim etmiştir.

İngilterenin Amerika'ya verdi. ci cevap, İngiltereyi gemilerini tahribe ve teslim icbar edecek bir harekete geçilmeyeceğini i. t etmektedir. Yani İngiltere i. n sonuna kadar mukavemet, çö. lümek, nihai zafere kadar harbe devam etmenin bir gaye ol. mağı açık bir surette bildirilmek. tedir.

Amerikanın böyle bir noktayı idareye karar vermiş olması har. 21 milyon sterlin kıyme. ndeki gemilerin düşmanın eline geçmesi ihtimalinden veya imha. lımlarından daha ziyade başka nalar ifade eder. Amerika bu nali ile İngiltereyi kendisi için ir ileri hat telâkki ettirne ve bu hattın mukavemetini arttırmakta ydalar tasavvur ettiğine misal eçil etmektedir.

Amerika İngilterenin muvaffak masını, nazi ve faşist istilâsının tahrimuhtin harp sahillerinden aha ileri geçmesini arzu et. ektedir. Hatta bu harp Ameri. anın mali ve iktisadî bünyesi ba. rından tetik edilecek olursa tetik Amerikanın dünya ile olan münasebetlerinde hududunun en boylarından başlamış oldu. nu kabul etmek iltiza eder.

Harbin İngiltere için kaybedil. diğini farzetmek Amerikanın bu harbe müdahale zaruretinin hisset. mekte olduğunu izah eder.

Harbin İngiltere için kaybedil. niş olması:

I — Dünyanın siyasi müvaze. esi bakımından,

II — İdeoloji bakımından,

III — Mali ve iktisadî nizam. ından Amerikanı şiddetle alâkalandırır.

Amerikayı şiddetle alâkalandır. ran meseleler vaktile tasfiye edil. miyecek olursa Amerika bizzat tehlikenin içine düşmüş olacaktır.

Almanya ve İtalya harbi kaza. nacak olursa dünya üzerinde bu iki hâkim kudret kendilerine sem. patik gelen devletleri de etrafıla. rma olarak dünyanın siyasi har. tasını tayin edeceklerdir.

Amerikanın harp nisf küresin. deki menfaatleri kadar şark nisf küresinde ve Okyanuslardaki si. yasi kudreti de tehlikeye maruz kalacaktır.

Amerikanın kuvvetli düşman. larla çevrilmiş olması yalnız plâ. nının bir tehlike olmakla kalmı. yacak, bu tehlike bizzat Ameri. ka kütlesinde, vasatı ve cenubi A. merika hükümetleri arasında ta. raftarlar dahi teminine kadar gi. decektir. Siyasi kudret itibariyle birinci plân alan mihver politi. kesi Amerika'ya vereceği ziyân her şeyden evvel onun ikinci sı. raf bir üssü haline girmesi ile hü. lase edilebilir.

İdeoloji bakımından Amerika. nın devletlerinin ideolojik bir hüviyet arz etmektedir. Ame. rikanın ideolojik bünyesi ile te. hliyeti Amerikayı felce uğrata. ır. Hiç olmazsa manevi bir in. zivaya mecbur eder.

Mali ve iktisadî bünye bakı. rından mihver hâkimiyeti Ame. rikanın sistem değiştirmeye icbar edecek bir mahiyettedir. Ameri. kanın kendi iktisadî ve mali reji. minin muhafaza edilebilmesi mi. verin tasavvur ettiği dünya eko. nomisi ve maliyesi hududu hari. cinde kalmakla da kurtulmuş ol. maz, bilâkis Amerikanın bugün.

Sarıyer orta okulu açılıyor**Binanın istimlak muamelesine başlandı**

Şehrimizde orta okul ihtiyacı. nı tetkik etmek üzere Ankaradan İstanbul'a gelen orta tedrisat u. mum müdürü B. Hayri tetkikle. rini tamamlamıştır. Son olarak Sarıyerde yeni açılması düşünül. len orta okul binasını gezmiş ve alâkadarlardan izahat almıştır. Bina 23 bin liraya istimlak edilecektir.

Orta okul önümüzdeki ders yıl. ır içinde faaliyete geçecektir. İ. s. timlak muamelesi birkaç güne kadar yapılacaktır.

Köy yatı okulları hazırlıkları**Kartal Yatı okulunun açılması geri kaldı**

Kartalda açılmasına karar ve. rilen yatı okulu için bina bulun. madığından yatı okulunun açıl. ması simdilik geri bırakılmıştır. Diğer taraftan muhtelif kazalar. da açılacak yeni köy yatı okulu. nun hazırlıklarına devam edil. mektedir. Bu okulların öğretmen kadroları hazırlanarak tasdik e. dilmek üzere Ankara'ya gönderil. miştir.

Yatı okulları bir teşrinievvel. de faaliyete geçecektir.

Yeni icra kanunu**11 Eylülde tatbik mevkiine giriyor**

Yeni icra kanunu bu ayın 11. inden itibaren meriyet mevkiine gireceğinden İstanbul icrasında hummalı bir hazırlık faaliyeti başlamıştır.

İstanbul icra teşkilâtı tevsi edilmekte ve yeni birçok kâtip, memur alınmaktadır.

Yeni icra kanununa göre mah. cuz eşya hakkında üçüncü şah. ısların istihkak davalarına icra hâkimleri bakacak, imza inkârla. rı bundan böyle asliye cezalar yerine icra mahkemelerine verilecektir.

Evvelce tatbik edilen 110 muhtelif müddet miktarı da yeni kanunla yedi güne indirilmiştir.

Gazi Köprüsünün boya meselesi

Gazi köprüsünü inşa eden fir. ma dubalara şartname harici bo. ya sürmüştü, boyalar kısa bir za. manda bozulmuştu. Bu yüzden belediye ile firma arasında cere. yan eden müzakereler neticelen. miş, firma şartnamede tesbit edilen boyayı sürmeye karar ver. diğini bildirmiştir.

Yakında boyadan bir miktar tecrübe mahiyetinde Karaköy köprüsünün bir dubasına sürü. lecek, sonra Gazi köprüsü duba. ları boyanacaktır.

Raufi Manyas İzmirden döndü

Tetkiklerde bulunmak üzere İzmir'e gitmiş olan Limanlar İ. s. letmesi Umum Müdürü Raufi Manyas şehrimize dönmüştür.

İzmir liman işletmesinin hesap ları ve çalışmaları tetkik edilmiş tir.

Halide Şehir**Tiyatrosundan ayrıldı**

Şehir Tiyatrosu sanatçılarında Halidenin tiyatrodan kat'i surette ayrıldığı tahakkuk etmiştir. Tiyat. rodan evvelce çekilmiş olanlardan Avni Dilligil de yeniden alınmış tir.

Verilen haberlere göre Fransız tiyatrosunun bütün koltuklarının yenilenmesine karar verilmiş, işe başlanmıştır.

kü bünyesini ve sosyal nizamını muhafaza edebilmesi mihver ikt. sadi rejiminin cihanşumul bir hal almasını mani olabilmese müm. kündür.

Bu sebeple Amerikanın 1939 harbinin birinci yılında kendisini İngilterenin safında görmesini tabii görmelidir.

SADRI ERTEM

Şehir Haberleri**ikinci bono sahtekârlığı****Maznunların muhakemesine dün ikinci ağır cezada başlandı**

200 liralık bir mübadil bonosunu tahrif ederek 2600 liraya iblağ ve İzmirde birisine ciro ederek burada tenzilatla kırdırılarak ele geçiril. len ikinci bono sahtekârlığı hâdi. ses maznunlarının dün ikinci ağır cezada muhakemelerine başlanmış tir.

Bunlar birinci bono sahtekârlığı işinden maznun bulunan Hüsnü ve Ethem ile Fuat, Mustafa, Teyfik, Cavit, Osman Nuri ve Cemal dir.

Dünkü muhakemelerinde maz. nunlar suçu hemen hemen Hüsnü. nün ve Ethemin üzerine yükler mahiyette ifade vermiş, şahit ola.

rak dinlenen birinci bono işinden mevkuf Mehmet Ertaş ise, maz. nunlardan Ethemin bir gün tev. kifhanede, kendisi yüzünden tevki. l edildiğini ileri sürerek kendisine tahrif ettiği 2600 lira değerinde bir başka bonoyu hediye etmek iste. diğini söylemiştir.

Mahkeme bunu bir ihbar mah. iyetinde telâkki ederek işi müd. deimumilâge haber vermiş, ve Mehmet Ertaş hazırlık tahkikatın. da da sorguya çekilmiştir. Bu yeni bono sahtekârlığı yüzünden de Ethem hakkında yeni tahkikata girişilmiştir.

Çiviye dahilde imal edeceğiz**Bu hususta taaliyete geçilmek üzere**

Fiyat mürakabe komisyonu dün akşam toplanmış, çivi buhranı ü. zerinde tetkikler yapılarak bu hu. susta çivi fabrikatörlerini dinle. miştir. Piyasada çivi bulmak çok güçleşmiştir.

Bir iki gün evvel bir firma na. mına hariçten bir parti mal gel. miştir.

Komisyona muhtelif boylarda ve cinslerde olan bu mallara satış fiyatı tesbit etmeye çalışmakta. dır.

Şehir Tiyatrosu da dekorların. da kullanmak üzere piyasadan ç. vi aramış, bulamamış; nihayet yeni gelen bu partiden bir kısmı. nın kendisine ayrılmasını istemiş tir.

Deiz yolları idaresinin de bu yolda müracaatı vardır. Bu mü. eseseler mümkün olduğu mik. tarda derhal çivi verilecek ve bun ların fiyatları komisyon tarafın. dan tesbit edildikten sonra be. delleri kendilerinden alınacaktır.

Komisyona piyasada bulunan bir miktar demirin bir kısmıyla çivi imali üzerinde tetkikler yap. maktadır. Bu demirlerin tel ve sonra da çivi haline ne kadar masrafla getirilebileceği üzerinde dün fabrikatörlerden malûmat a. lınmıştır.

Hariçten çivi getirilinceye ka. dar bu suretle dahilde imal edil. lenlerle idareye çalışılacaktır.

Romanyadan alacaklı vaziyete giriyoruz

Kliring hesaplarında Roman. yadan gittikçe daha çok alacaklı vaziyete girdiğimiz tesbit edil. mektedir. Alacak miktarı 1,5 mil. yon lirayı bulmuştur. Son kalan tiftik ve yapıtı partileri gönde.

rilmeden evvel vaziyet ticaret ve. kâleti tarafından tetkik edilecek tir. Çünkü evvelce yapılmış an. laşmaya göre bir tarafın alacak miktarı 1,5 milyon lirayı bulunca bunun tasfiyesi icabettmektedir.

Lise ve orta okullarda öğleden sonraki mütalealar

Orta tedrisat müesseselerinde öğleden sonra yapılan mütalea. lara devam mecburiyetinin kal. dırılması hususunda bazı talebe velileri maarif vekillğine mura. caatta bulunmuşlardır. Maarif ve. killiği geçen yıl öğleden sonra ancak dışarıda işle meğul olan

talebeye izin vermiş ve herhangi bir yerde çalışmayan talebeye bu mezuhiyeti vrmemişti. Bu yıl da bazı talebelere yine öğleden son. ra izin verilebilecektir. Bu husus. ta maarif vekillliği bir talimatna. me hazırlamaktadır.

Düğme saklıyan biri yakalandı

Marpuçgullarda Alaca Hamam caddesinde 57 numaralı dükkânda sirmacı ve düğmecî Apostolun dükkânında zabıtana mahsus elbise düğmesi mevcut olduğu halde bunları satmayıp sakladığı emni. yet memurları tarafından haber a. lınmış, dün dükkânında araştırma yapılarak 144 düğme bulunmuştur.

Apostol cürümüşhüdu mütea. kip kâtipi Emistoklise eski tarihle bir fatura doldurarak Mısıroğlu hanında terzi Kâmile göndererek satmış gibi göstermek istemiş se de bu da bir zabıt varakasıyle tes. bit edilmiştir.

Statistik Umum Müdürü

geldi

Statistik Umum Müdürü Celâi Ay. bar dün sabah Ankaradan şehrimize gelmiştir.

İki deli müşahede dehaneden kaçtı

Geçenlerde Cemil ve Topal Ha. san adında iki eroin müptelası yakalanmış, beşinci sorgu hâ. kimliğine verildikten sonra deli olduklarından şüphe edilmiş, trib. âdlince müşahede altına alınmış lardı.

Fakat her iki deli de dün mü. şahede dehaneden kaçmışlardır.

Şimdi şehirde serbest serbest dolan deliler zabıta ve jandar. ma tarafından şiddetle aranmak. tadır.

Maliye Vekili şehrimizde

Maliye Vekili Fuad Ağralı İz. mirden vapurla şehrimize gelmiş tir. Bir müddet burada istirahat edecektir.

Yolcu salonunda inşa edilecek telsiz kulesi

Galata yolcu salonunda inşa e. dilecek telsiz kulesi için yapı. lmakta olan tetkikler bitirilmek üzere. Mühendisler, rıhtımda çalışan vapur ve liman vinçleri. nin istasyona zararlı olacağını tesbit etmiştir. Bunun önüne ge. çilemezse istasyon daha başka ta. rafta kurulacak ve telefon ile sa. lona bağlanacaktır. Vapurlardan gelen haberler derhal salona bil. dirilerek halka ilân edilecektir.

Bu yolda bugünlerde kat'i bir karar verilecektir.

Gümrüklerde kalan mallar**Cins ve miktarlarının tesbitine başlandı**

Muhtelif sebeplerle gümrük. lerde kalan ve konsimentosu ve. ya diğer evrakları olmadığından ithal edilemeyen malların ticaret vekâleti tarafından çıkarılmasına müsaade edildiği için dün şehri. mizdeki alâkadarlara İstanbul gümrüklerinde bu gibi malların miktar ve cinslerinin tesbiti bil. dirilmiştir.

Fakat bu iş çok güç görülmek. tedir. Çünkü gümrük idaresi da. hi antrepolarda bulunan malların miktarlarını bilememektedir. Bu yolda tetkikler yapılmaya başlan. mıştır.

Şimdiki tahminlere göre, üç milyon liraliğe yakın mühim mik. tarda Japon malı gümrüklerde kalan mallar arasındadır. Bu mal. ların mühim bir kısmı manifestu. ra eşyasıdır.

Bundan başka Amerikan ve Alman malları da vardır. Bu mal. lar çıkarıldıktan sonra piyasada birçok maddeler üzerindeki buh. ran zail olacaktır.

İstanbulun sömük ihtiyacı**Şimdiye kadar 21.000 ton satıldı**

İstanbul Sömük ve Kok mese. lesi çı gelmeden hallolunmuştur. Eti Bank bu işi üzerine aldıktan sonra İstanbul'da bir teşkilât kur. muş, yirmi beş depo açılmış, şim. diye kadar 21000 ton kömür satıl. mıştır. Zonguldaktan Sömük mu. varidatı devam etmektedir. Bu. nuda beraber halen İstanbul'da 17000 ton kömür stoku vardır.

Poliste:**Bir amele iskeleden düştü**

Galatada Yazıcı sokagında oturan Eskinazi Kadıköy Sinagonunu tamir etmekte iken 5,5 metre yüksekteki iskeleden sokağa düşmüş, başından ve muhtelif yerlerinden yaralanarak hastaneye kaldırılmıştır.

BİR ARABACI KENDİ ARABASI ALTINDA ÇİGNENDİ

Göztepede İstasyon caddesinde 76 numaralı dükkânda yatıp kalkan Derviş arabasıyla müşteri almağa gider ken atlar ürkmüş, alabildiğine koş. mağa başlamışlardır. Bir ara muvaze nesini kaybeden Derviş arabanın alt. na yuvarlanarak çignemiş, muhte. lif yerlerinden ağırsurette yaralı bir halde Haydarpaşa hastanesine kal. dırılmıştır.

Bir çocuk sinema balkonundan düştü

Dün Kadıköyündeki Saray si. nemasında garip bir kaza olmuş. tur. Sinemahın balkonunda en ön sırada oturan, 12 yaşında Celâl is. minde bir çocuk filmi seyrederken heyecana kapılmış ve birdenbire muvazenesini kaybederek beş met. re yüksekliğindeki balkondan aşı. ğıya düşmüştür. Alt kattaki se. yirciler de yüksekten düşen bu karaltının ilk özee ne olduğunu an. lıyamıyarak korkmuşlardır.

Muhtelif yerlerinden yaralanan Celâl hastaneye kaldırılmıştır.

Para yüzünden iki amele birbirlerini yaraladılar

Eyüpte Babahaydar caddesinde oturan buz fabrikası amelesinden Karabıgı İsmail ile Dikimevi iş. çilerinin Mehmet para yüzünden kavgaya etmişlerdir.

İkisi de bıçaklarını çekip birbi. lerini muhtelif yerlerinden yara. lmışlardır. Yaralıları Balat hastaha. nesine kaldırılmışlardır. Bunlar. dan Mehmedin yarası çok ağır ol. duğundan Cerrahpaşa hastahane. sine kaldırılmıştır.

Görüp düşündükçe:**Hazin bir tören**

Tabii siz de gördünüz; Fransa. da ders senesi başlarken bir tö. ren yapılmış. Profesörle, mual. limler ve mürebbiler, çocukların milli duygularını, vatanperve. liklerini körükleyecek nutuklar söylemişler ve sonunda:

— Fransa öldü mü? Diye sormuşlar.

Mektebi, hocası, çocuğu ve il. saniyle koskoca bir varlık ortada dururken; sorulan bu sual, beni bir kefen gibi üşüttü. Evet, kefen gibi, ruha giyilen, iç varlıklarına geçirilen bir kefen gibi.

Her milletin tarihinde, şanlı yapıtlarla, soluk hattâ kara say. falar, yanyana dizilirler. Bazan düşüş, dercedeli olur, bazan kes. kin bir uçurum ansızın önüne çı. kar. Yükselilerin de böyle dere. celisi ve birdenbire şahikalaşan. ları vardır.

Fransanın bugün uğradığı mu. sabet, işte böyle keskin bir düşüş sayılabilir. Fakat bu uçurumun arkasında "yarın" m bir dağ gi. bi yükselmeyeceğini de kimse id. dia edemez.

"Medeniyet" e asırlarca zekâ. sının meşalesini tutmuş, ilme, sa. nata, fenne dehalar hediye etmiş, büyük kahramanlar yetiştirmiş bir millet, hiç şüphe yok, ki bir tek sarsıntı ile mezara girmez.

Mekteplerin açılacağı günde, vatanperverane nutukları yerin. de bulurum. Heyecanlı hitabele. rin faydalı olacağına inanırım.

Fakat: — Fransa öldü mü? Sualini pek yersiz ve acı, hat. tâ zehirli buluyorum.

Çocuğun zihnine bu korkunç fikir, bir masal şeklinde, bir fa. raziye halinde bile sokulamaz. Bu türlü kırsaların ruhlar üstünde çok fena tesirleri olur.

"1870" mağlûbiyetinin de mek. tep ve terbiye bakımından alın. mış hisseleri vardı. Fransız e. debiyatı bu örneklerle doludur. Hemen her eli kalem tutan Fran. sız, ruhundaki bu yarayı en aşağı bir kere deşmiş, içinin derdini bir kere dökmüş, inancını, ümidini bir kere tekrarlamıştır.

Dünyanın bütün dillerine çev. rilen, bütün mektep kitaplarına giren "son ders", işte böyle bir eserdir.

"Son ders" de ne hazin bir iç sızlayış, ne derin bir vatanper. verlik şahlanması sezilir!..

"Son" un her türlüşü acıdır. Fakat "Son ders" bu acılığı ni. hayetsiz bir hale sokmak kudre. tini gösterdi.

"Alzas" aşkını göklerde kö. rükleyen kudretli nefeslerden bi. ri de "son ders" tir. O son ders. ten, nasıl bir Fransız neslinin ye. tiştliğini işe hep biliyoruz.

Fakat bu defa işe tersinden bağ. ladılar. Allah verede sonu da ters gelmiye...

HAKKI SÜHA GEZGİN

Menba suları talimatnamesi tasdik edildi

Menba suları hakkında beledi. yece hazırlanıp Şehir meclisinden geçen talimatname tasdik için An. karaya gönderilmişti. Talimatna. me tasdik edilip gelmiştir. Belediye mecmuasının yakında çıkacak olan nüshasında negredilecektir.

Talimatnamede menba sularının kaynaklarında yapılacak tesisat, suların nakil, tevzi ve satış işleri hakkında yeni hükümler vardır.

Belediye de bu münasebetle Ha. midiyeye suyunun menbama modern tesisat yapacaktır.

TAKVİM

Cuma	Cumarte
6 Eylül	7 Eylül
3 Şaban	4 Şaban
hızır 124	hızır 125

Vakıtlar	Vasatı	Ezanı	Vasatı	Ezanı
Güneşin doğuşu	5 31	10 54	5 32	10 56
Öğle	12 13	5 36	12 12	5 37
İkindi	15 51	9 15	15 50	9 15
Akşam	18 36	12 00	18 35	12 00
Yatsı	20 13	1 35	20 11	1 35
İmsak	3 46	9 09	3 48	9 12

Asker ailelerine yapılacak yardım

(Baş tarafı 1 incide)

tikleri günden terhis edildikleri tarihe kadar yardım yapılacak, fi-rarda ve izinsiz bulunan askerlerin ailelerine firarları veya izinsiz ola-rak kıtasından ayrıldıkları tahak-kuk ettiği tarihten sonra derdest edilip tekrar kıtasına sevkolunun. caya kadar yardım yapılmıyacak. tr.

Asker ailelerine yapılacak yar-dımlar yiyecek, erzak, oturacak ev tedarikinden, veya bunları temine medar olarak para tevziinden, köy-lerde tarlaların, bağ, bahçelerini imce sürüp ekmek ve harmanla-rını kaldırmaktan ibarettir.

YARDIM YAPACAKLAR:

Bulundukları şehir, kasaba ve köy halkından askere alınmamış olanlar tarafından yapılacaktır. Yardımı yapacakların malı ve be-deni kudreti olmak şarttır.

Bedeni kudreti olmayıp da mali kudreti olanlar yardıma iştirak e-decekleri gibi malikudreti olmayıp da yalnız çalışma kudreti bulunan-lar da bu yardımı yapmakla mü-kelleftirler.

Bu yardımlara şehirde belediye ve hususî muhasebelerin mali kud-retlerine göre bütçelerine koyacak-ları tahsisatla iştirak edeceklerdir. Bu iki daire bu uğurda sarfolum-mak üzere erbabı yesarla hükmî şahsiyeti haiz müesseselerin yapa-cakları teferruatı da kabul edecek-lerdir. Bu yardımlar şehir ve ka-sabalarda belediye ve belediye su-beleri, köylerde ise köy muhtar ve ihtiyar meclisleri vasıtasıyla yapı-lacaktır.

Şehir ve kasabalarda belediye veya belediye şubeleri bu yardım işini kendi bölgeleri dahilinde bir küll olarak müteale ve tanzim için kendi memurları arasından bir yardım bürosu teşkil edeceklerdir.

Trakya, Çanakkale ve izmitte

(Baş tarafı 1 incide)

Çanakkalede:
Şarkın Barbaros, Fener adası (dahil), Cenuben Bandırma, Kör-peççe, Elmali, Kilise alanı, Çalı-köy, Paşaköy (dahil).

Garben Bababurnunun 10 kilo-metre garbı, Bozcaadının 10 kilo-metre garbı, İmroz adasının 10 kilometre garbı ve Sultan içme (dahil).

Şimalen Yapıldak, Pene, Ala-bey, Barbaros (dahil).

İzmitte:
Şarkın Kaymaz, Sapanca (da-hil).

Cenuben Sapanca, Mesuriye, İz-nik, Gemlik, Kaymaklı 10 kilomet-re cenubu (dahil).

Garben Bozburun 10 kilo-metre garbı, Kartal Paşaköy (da-hil).

Şimalen Paşaköy, Kaymaz.

Bundan başka kararmade Türkiye ile yabancı memleketler arasında işleyecek yabancı tayya-relerin takip edecekleri güzergâh-lar da tesbit olunmaktadır.

Hindistanda bir sergi açılacak

Simla, 5 (A.A.) — Röyter bildiriyor:

Türkiye ticaret vekâletinden Bay Borayın Hindistanı ziyareti ne ticesinde Türk - Hind ticaretinde bir tezayüt kaydedileceği ümit o-lunmaktadır.

Boray, Simladaki hükümet er-kânile birçok mülâkatlarda bulun-duktan sonra Kalküta ve Bombay da Türk emtiasından bir sergi aç-mak için mühim ticaret merkezle-rini ziyarete gitmiştir.

Türkiyeyi Bağdat yolu ile Bas-raya bağlayan demiryolunun geçenlerde ikmal edilmiş olması ve her-iki memleketin yeni mahreçler bul-masında Borayın - vazifesinde muvaffak olması için mühim bir-âmîl olarak telâkki edilmektedir.

Spor

Atletleri davet

Türk Atletizm Federasyonundan: 14 ve 15 Eylülde Fenerbahçe stadında yapılacak Türkiye birin-ciliklerine iştirak etmek üzere ken-dilerine yazılı tebligat yapılmış olan İstanbul atletlerinin üç gün zarfında İstanbul bölge binasında Federasyonumuz teknik müşavere heyetine saat 18 den itibaren mü-raacaat etmeleri ehemmiyetle tebliğ ve rica olunur.

Davet

Yıldırım Davutpaşa Kulübü başkanlığından:

8.9.1940 Pazar günü saat 10 da Samatya Cumhuriyet Halk Partisi binasında Kulübümüzün fevkalâde kongresi akteedileceğinden sayın üyelerimizin gelmeleri rica olunur.

1 — Nizamname Tadili.
2 — İstifa eden idare heyetinin yerine seçim.

Yugoslav kralının yıldönümü

(Baş tarafı 1 incide)

rüş olmadığından, niyabet vazi-fesi Prens Pol tarafından deruhte edilmiştir. O günden bugüne ka-dar Avrupanın bugünkü karışık vaziyeti içinde memleketi haki-katen iyi idare etmekte büyük bir kabiliyet göstermiştir. Prens Po-lün niyabeti daha bir sene devam edecektir. Ondan sonra İkinci Piyer asıl olarak hükümdarlık vazifesini bizzat ifaya başlayacak-tır.

Genç kral çok iyi bir tahsil ve terbiye görmüş olduğundan bu büyük vazifeyi muvaffakiyetle göreceğinden şüphe yoktur.

Yugoslavya ahalisinin kendisi-ne ve ailesine karşı beslediği iti-mat da bu muvaffakiyeti kolay-laştıracaktır.

Yugoslavya Sırb, Hırvat, Boş-nak gibi muhtelif unsurlardan mürekkep bir memleket olduğu için burada kralın mevkii diğer memleketlerden daha mühimdir. Bugüne kadar bu muhtelif unsur-lar arasında kralın makamı kuv-vetli bir irtibat vazifesi görmüş-tür. Bundan sonra da göreceğine eminiz. Dost ve müteffik memle-keti başlarmada kralları olduğu halde mesut görmek Türkler için derin bir inşirah vesilesidir.

Zengin dilenci

(Baş tarafı 1 incide)

kahvelerde geceyi geçiririm. Son günlerde Galatada Mescit sokağın-da 23 numaralı evde bir oda kira-lamışım. Artık orada istirahat edeceğim.

Muharririmiz şöyle bir sual sor-muştur:

— Paraların çalınmasından kork-muyor musun?

— Ben nerede yatarsam yata-yım gözlerim yarı açık uyurum. Birisi şöyle elbiseme dokunsa he-men uyanırım. Zaten bende para olduğumu kimse bilmezdi ki..

— Hamama filân gidince para-larını ne yapardın?

— Para biriktirmeye başladır-ğmdanberi yıkanmış değilim. Ha-mama gitseydim paralar belki de ortadan yok olurdu!

RADYO

6.9.940 Cuma

7.30: Program ve memleket saat ayarı, 7.35: Müzik: Hafif program (Pl.) 8.00: Ajans haberleri, 8.10: Ev kadını — Yemek Listesi, 8.20/8.30: Müzik: Hafif program devamı (Pl.) 12.30: Program ve memleket saat ayarı, 12.35: Müzik: Şarkılar, 12.50: Ajans haberleri, 13.05: Müzik: Tür-küler, 13.20/14.00: Müzik: Balet mü-ziki (Pl.) 18.00: Program ve memle-keket saat ayarı, 18.05: Müzik: Avrupa Halk Havaları (Pl.) 18.30: Müzik: Anadolu Halk havaları, 18.50: Müzik: Radyo (Sving) Trio'su, 19.15: Müzik, 19.45: Memleket saat ayarı ve ajans haberleri, 20.00: Müzik: Şarkılar, 20.30: Konuşma, (Bibliyografya), 20.50 Müzik: Fasıl heyeti, 21.15: Konuşma, (İktisat saati), 21.30: Radyo gazete-si, 21.45: Müzik: Radyo salon orkes-trası, 22.30: Memleket saat ayarı, Ajans haberleri, 22.45: Müzik: Radyo salon orkestrası programının devamı, 23.00: Müzik: Dans müziği (Pl.)

7.9.940 Cumartesi

7.30: Program ve memleket saat ayarı, 7.35: Müzik: Ha-if müziği (Pl.) 8.00: Ajans haberleri, 8.10: Ev kadını, 8.20/8.30: Müzik: Plaklarla hafif mu-siki, 13.30: Program ve memleket sa-at ayarı, 13.35: Müzik: Muhtelif şar-kılar (Pl.) 13.50: Ajans haberleri, 14.05: Müzik: Plaklarla muhtelif şarkılar, 14.20: Müzik: Riyaseticum-hur bandosu, 15.00/15.30: Müzik: Dans müziği (Pl.) 18.00: Program ve memleket saat ayarı, 18.05: Müzik: Hafif şarkı ve sololar (Pl.) 18.40: Müzik: Radyo caz orkestrası, 19.15: Müzik: Fasıl heyeti, 19.45: Memleket saat ayarı ve Ajans, 20.00: Müzik: Mühterem şarkılar, 20.30: Konuşma (Günün meseleleri), 20.50: Müzik: Halk türküleri, 21.15: Müzik: Hava-iyen gitar, 21.30: Radyo gazetesel, 21.45: Müzik: Radyo salon orkestrası, 22.30: Memleket saat ayarı, Ajans haberleri, 22.50: Müzik: Radyo salon orkestrası programının devamı, Yal-nız uzun - dalga postası, 22.50: Ko-nuşma (Enebeli dillerde — yalnız kısa dalga postası), 23.10: Müzik Caz-band (Pl.) 23.25/23.30: Yarımkı pro-gram ve kapanış.

Sinema ve tiyatrolar

E. Sadi Tek tiyatrosu

Bu gece Üsküdar Beyleröğlü bahçesinde: Bir İzdıvâç Komedisi
Vodvil 3 perde

Yedek subaylar hakkında

Beşiktaş As. Şubesinde: 1316 Hâ 1334 doğumlu erlerden askerlik hizmetlerini tam olarak ik-malden sonra yedek subay olacak derecede tahsillerini yükseltmiş bulunanların tahsil derecelerini gösterir vesaik ile acele şubeye müracaat etmeleri ilân olunur.

Göz Hekimi

Dr. Murat R. Aydın

Beyoğlu . Parmakkapı, İmam sokak No: 2. Tel: 41553
Muayene ve her türlü göz ameliyatı fıkara için parasız.

KADIN BU YA

YAZAN: MUZAFFER ESE

- 49 -

Galibi sanki ilk defa görüyormuş gibi. Onu şimdi ne çirkin, ne de gülünç buluyor.

Odadaki boğucu havayı dağıt-mak için Mediha söz açtı:

— Misafirleriniz gittiler mi?

Galip güldü:

— Yine gelecekler!

Yeniden sessizlik havayı ağır-laştırdı.

Neden sonra Beria ağzını aç-bildi:

— Sizi bu kadar mesut gördü-ğüm için çok memnunuz.

Galibin içeriye girmesle Beri-nin bütün öfkesi bir an içerisinde sönmüştü. Beria, şimdi Galipte Mısırdaki oturduğu günlerde ve dö-nüş yolu devam ederken hayalinde çizdiği tatlı ve müstakim simayı bu-luyordu. Kocasını yaralamak ve şimdiki vaziyetin intikamını almak için hazırladığı cümlelerden şu an-da hiç birisi hatıra gelmiyor. Hiç birisini söylemek istemiyordu.

Beria şimdi yaptıklarını düşün-üyor ve hatalarını anlıyordu. Artık Galibi tenkit etmek için bir hakkı yoktu. Galibin yaptıklarını ayıplamaya kalkarsa haksızlık et-miş olurdu, sözleri mantığa aykırı düşerdi ve herkes Beriannın bu ha-reketini çirkin görürdü.

Beria bu gibi dondu, şimdi ken-disini Galibe karşı çok müsamaha-kâr hissediyordu. Öfkesi bir yara-dan akan cerahat gibi yavaş yavaş boşalıyor. içi temizleniyordu. Artık kafasında sonsuz bir cesa-retsizlik, isimsiz bir limitsizlikten başka bir şey kalmamıştı. İztrâp çeken ruhunda ise, çok sevdiğini sandığı nişanlısını kendisinden a-yıran felâket gününde hissettiği a-cıdan daha korkunç bir şey çörek-lenmişti.

Kollarını kocasına açmak, saa-dete hasret çeken bir genç kızın inleyen sesile ona yalvarmak isti-yordu:

— Galip, münakasalarımızı hak-sız iddialarını, hakikati görmeyen basiretsizliği unutalım artık. Se-nin de işlediğin kusurlar varsa on-ları da unutalım. Şu masa üzerin-de bir eliş duruyor, ruhumda is-yanlar yaratan bir eliş, bakışları-mı ondan ayıramıyorum, fakat istersen onu da unutmaya razıym.

Karadeniz kıyılarında yaptığınız gibi yorgunluk dakikalarında yine bana destek olunuz, taka ile gi-derken olduğu gibi derdimi kalbi-nizin üzerinde uyutunuz.

— Bana öyle geliyor ki hayatımmın en tehlikeli dakikasıydım. Etra-fıma gerilen felâket ağlarından kurtulmam imkânsız. Nereye ya-nasacağımı, kime güveneceğimi bilmiyorum. Dümensiz bir gemiye benziyorum şimdi. Bu gemi yal-nız kalbinizin limanında kaza-dan kurtulabilir. Fakat ben bu lıma-nı görmeden geçip gittim. Şimdi açıldayım, dönmem imkânsız.

Fakat buruşuk alnım arkasın-da biriken bu kelimeler dudakla-rından bir türlü dökülemedi. Bütün bu güzel sözlerle bedel, soluk du-

daklarım uçuk bir tebessümle, sözlerin bir aksı sadası halinde li-be doğru uçtu.

Galip belki, karışım zihniyet-geçenleri anlamıştı. fakat ağzı-bile açmıyor, sadece karışma-kiyordu. Bu sessizliği bozan Beria oldu:

— Bu evi ne kadar güzel dü-müşsünüz, Galip, insanın yüzüne ni-yiyor, ruhunu dinlendiriyor.

Beria çok heyecanlıdır. Sö-zmek istediği kelimeleri bir bir bulamıyor. hislerini bir bir de kelimelerle ifade ediyor, fakat sözleri samimiliği, ne kadar ten bir alâka ile söylendiğini güzel hissettiriyor.

Galip ağır ağır:

— Ah ne olurdu dedi, bu sevdiğim kadının etrafında tatlı bir hava yaratabilseydi...

Beria gözlerini kaldırdı. genç kadını boğuyordu. Zavallı-dım, o kadar uzun bir zaman-beri, boş ve ümitsiz bir ömrün larında sürükleniyordum ki!.. Bu-raz iztrâptan sonra bir an için insan bulacağımı sanmıştım; ha ki!..

Genç kadın derhal başını boğazında düğümlenen münas-sel bir hıçkırık içerisinde döndü.

— Bu akşam sizi rahatsız et-gim için öyle üzdüm ki!

— Beni rahatsız etmek mi? zi beklediğimi bilmiyor musun?

Beria?

Beria birdenbire doğruldu ve casına ısrarla bakarak haykır-dı:

— Beni mi bekliyordunuz?

— Tabii.

Beria Galipten ayrı geçen ta-larlarda, bir türlü gidecek ni-yayın edemiyen bir yaban-tereddüdü içerisinde kalmıştı. kat bu müddet içerisinde Galip-hayali genç kadını bir türlü ö-nülünden ayıramamıştı. Kocasını hayalle başbaşa geçen bu zaman Galibin simasını, genç kadının dimağında bütün teferruat-cizmişti; onun için, kocasının lerinde şimdi gördüğü yem-ışık Beriayı hem titretti. hem gündürdü, hem de üzdü.

— Fakat biraz evvel telefo-nu Mediha'ya...

Mediha manalı manalı öksüz-arkadaşına baktı.

Mediha, arkadaşına fena bir yapmış bir küçük kız somurtu-luğıyla bakıyordu.

— Ona neler söylediniz Medi-hanım.

— Hiç ne söyleyeceğim! Ca-dakikaları sayarak seni bekli-dedim. Diğer taraftan Beriannı seni görmek arzusuyla yanıp-tuştuğunu da biliyorum.

Beria canı sıkılmış bir tav-ıylaydı:

— Hiç te öyle değil! Sen ba-ni Mediha, muzafterane gülerken...

(Devamı var)

Çeviren: Suat Derviş - 16 -

- 8 -

CLAIRE BAYFORT

— İsminiz, soyadınız?
— Claire Bayford.
— Doğruyu söyleyeceğinize ye-min eder misiniz?
— Kadiri mutlak olan Allah na-mına yemin ederim ki, mahkeme huzurunda hakikati, bütün hakika-tı yalnız hakikati söyleyeceğim.
— Müteveffa Maxwell'in yegâ-ne kızınız değil mi?
— Evet.
— Diğer şahitleri dinlediniz de-ğil mi?
— Evet.
— Siz de hepsiyle beraber o ak-şam salonda mı idiniz?
— Evet.
— Pederinizin kısa bir müddet için salona geldiğini hatırlar mı-sınız?
— Evet.
— Pederinizi son görüşünüz bu mu oldu Masters Bayford?
— Evet.

— Şahitlerin anlatmış oldukları gibi, herkes çekildikten sonra sa-londa Mister Margreaves ile bir müddet yalnız kaldınız mı?

— Evet.
— Siz ne zaman odanıza çekil-diniz?

— Bunu dakikasıyla söyleyebil-irim. Bir gece evvel Mister Hargre-aves ile bir baloya gitmiş olduğum-uzdan, o gece pek yorgundum. Yukarı odama çıkmadan evvel çok yorgun olduğumu ona söyledim. O da saatine baktı. Saat tam on ikiye on dakika vardı.

— Demek en geç on ikiye beş kala odanızda idiniz? Mister Har-greaves sizden sonra salonda kal-dı mı?

— Hayır. Yukarı beraber çıktık. Ve merdiven başında ayrıldık. Ayni zamanda odalarımıza girdik.

— Odundan bir daha çıktınız mı?

— Hayır... Haber alana kadar... Felâketi haber alana kadar çıkmadım.

— Anlıyorum. Felâketi haber

verdikleri zamana kadar odanız-dan çıkmadınız.

— Evet efendim.
— Odundan girince hemen yata-ğa yattınız mı?

— Hemen yattım. Çok yorgun olduğumu söylemiştim. Gayet çabuk soyundum ve yatağa girdim. Fakat bu yorgunluğuma rağmen çabuk uyuyamadım. Bir müddet okumağa uğraştım, nihayet yataktan kalktım ve üzerine bir şey a-larak jurnalımı yazmağa başladım.

— Uyanık olarak geçirdiğiniz bu iki buçuk saat zarfında şüphe-nizi davet edecek tarzda bir gürül-tü işitmediniz mi?

— Böyle bir gürültü işitmiş ol-duğumu hatırlayamıyorum.

— Tesekkür ederim. Şimdi bana söyleyiniz Masters Bayford, sizden evvelki şahitleri iyice işittiniz ya?

— Evet.
— O halde, pederinizin, Mister Hargreaves'in evdeki mevcudiyetinden memnun olmadığınızı da işit-tiniz. Bu hususta bizi tenvir edebi-lir misiniz?

— Zana... zannederim. Bu lâzım-dır değil mi?

— Evet. Devam ediniz rica ede-rim.

— Zannediyorum ki... Babam... pederim... benim Mister Hargrea-ves ile izdivaç edileceğimi düşün-erek... Onun mevcudiyetinden

memnun değildim... Onu evde gör-mek istemiyordum.

— Zannediyor musunuz ki böy-le bir izdivaç hoş görmemesi için, pederinizin, Mister Hargreavesin şahsına karşı bir antipatisi vardı?

— Oh... Hayır... Hayır. Pederim Mister Hargreavesi severdi. Fakat benim yeniden evlenerek evden u-zaklaşmağımı istemezdi. İlk iz-divacım onu çok tızmıştı... Yeni-den benden ayrılmak istemiyordu.

— Masters Bayford izdivacınız çok uzun sürmedi değil mi?

— Zevcim izdivacımızdan yedi ay sonra vefat etti.

— Onun vefatından sonra da siz gelip ailenizle oturdunuz değil mi?

— Evet.

— Pederinizle çok sevişirdiniz, öyle değil mi?

— Oh... Evet... Beni... Oh.

— Masters Bayforda bir bardak su veriniz.

— Oh... Affedersiniz...

— Nasıl? şimdi kendinizi toplu-yabildiniz mi? Suallerime cevap verebilecek misiniz?

— Evet efendim.

— O halde devam edelim: De-mek pederinizin, Mister Hargrea-vesin evdeki mevcudiyetinden gayri memnun görünmesi, ancak o-nunla izdivaç edip evden uzaklaşa-

cağınızı düşündüğündendi öyle mi?

— Evet efendim.

— Mister Hargreaves ile nişanlı mısınız?

— Hayır.

— Ah... Öyle mi? Ben zannet-miştim ki pederiniz böyle düşün-mekte haklı idi.

— Evet... Evet. Yani... biz Mis-ter Hargreaves ile çocukluk arka-daşıyız... İngiltereye aydet ettiği zaman pederimden, kendisini da-vet etmesini talep ettim Tabii pe-derim bu ricamı kabul etti... ve... işte... öyle zannediyorum ki... pe-derim... bir şey düşündü... bilmem ki nasıl anlatayım...

— Masters Bayford sizi pek iyi anlıyorum Ümit ederim ki sizi böyle suallerle sıktığım için ne ka-dar esef ettiğimi anlıyorsunuzdur.

— Oh... Anlıyorum efendim.

— Şahitlerden biri, yani Yen-nings, pederinizin mesâi odasından çıkarken ağladığınızı söyledi. Pe-derinizle aranızda bir münakaşa mı geçmişti.

— Bir münakaşa mı? Hayır. Babamla hiç bir zaman münaka-şamız olmamıştır. Yalnız odadan çıkarken kendimi bedbath hisse-diyordum... Bilmem bu his neren-den geliyordu... Tuhaf bir halim

vardı... Bu hâleti ruhiyemi size anlatamam...

— Kendinizi üzmeyiniz Masters Bayford, sizi anladığımı zannı-yorum. Ben söyleyeyim. Eğer ta edersen sözümü kesiniz. Pederinizin yanından çıkarken, yem-in onun evinden uzaklaşmak ihtiyac-ı size acı geliyordu... Fakat, siz evden uzaklaşarak vakalarınızı masnâ da kalben temenni ediyordunuz...

— Tesekkür ederim.

— Demek pederinizle kavga etmiş değildiniz.

— Hayır. Ne bugün ne de başka gün.

— Şimdi Masters Bayford başka sualler soracağım. Fakat suallerimin sizin için müellim olduğundan korkuyorum. Ümit ederim ki bunları sormak benim bir vazife olduğuna siz de tahmin edersiniz.

— Şüphesiz efendim.

— Şahitlerin, pederinizin başla-rla olan münasebetinden bahsettiklerini siz de işittiniz değil mi?

— Evet.

— İşte sualime geldik: Eğer lütfünden evvel, pederinizin evde ki kadınlardan biriyle bir münaka-beti mevcut idiyse, bu kadın kim olabilir?

(Devamı var)

Romanya nasıl kurulmuştu?..

Alman irkına mensup Romanya kralı zamanında da Romanyada aynen bugünkü davalar vardı

Bu birleşmenin başlangıcı demektir. Bir müddet sonra 1859 da iki meclis birden Kouza'yı intihap ederek birinci Aleksandr ünvanı ile Romanya prensi ilan etti. 1861 de Babıali Kouza'nın prensliğini kaydı hayat şartları tanıdı. Bu vaziyet karşısında Kouza, bir beyanname neşrederek Romen milletinin sureti kat'iyyede teğekkül etmiş olduğunu ilan etti. 1862 de meclis Bük. reşte toplanmaya başladı. Artık Romanya kurulmuş, payitaht tayin edilmişti.

Bununla beraber Romanya süikna kavuşamadı. İhtilâflar devam edip gitti. Kouza istibdadı ele aldı. Yedi senede yirmi vekiller heyeti değiştirmişti kaydederek, hükümetin ne derece kararsızlık içinde olduğunu anlatmış oluruz.

1863 te Prens kendini başkandan tayin etti. Millî meclisi dağıtarak müzakere salonunu askeri mahal altına aldı. Matbuat kanununu feshetti. Bütün memurları ya yeni idareyi kabule yahut istifaya çağırdı! Kendisine suluk terip ettikleri bahanesiyle meşruiyet firkası reislerini tevkif ettirdi. Mebusları kendi intihap etti ve prensliğin evlat ve ahfadına intikalini meclise kabul ettirdi.

Kouza o vakte kadar zedeğânı elinde köle gibi taşıyan köylüye arazi dağıttı ve 400.000 aileyi arazi sahibi etti.

Fakat Romanyalıları prensi sevmiyorlardı. Gizliyen gizliye aleyhinde bir teşkilât yapıldı ve bir gün Kouza'yı yatak odasında anızın bastırarak hükûmeti terke mecbur ettiler. Hükûmeti Hohen-zollern hanedanının katolik tebaası erkânından bir Alman prensi birinci Şarl ünvanı ile Romanya prensliğine getirdiler.

Şarl, Romanyada muntazam bir siyasi hayat tesis etti.

Bugünkü hâdiseler gibi

Birinci Şarın son senelerindeki siyasi hâdiselere dikkat edecek olursak, bugünkü hâdiseleri hatırlattığı, hattâ bir çok vakaların bugünkü endişelerin hemen aynı olduğu görülür.

Emlâk sahibi Boyarların beyaz firkası muhafazakar ve Rusya taraftarı idi. Bunlar, Almanya prensi sevmiyorlardı. Hürriyet firkası (kırmızı fırka) orta sınıf ahâlinin kalkınmasını istiyor; muhafazakarların Rusya taraftarlığına mukabil Almanya ve Avusturya ile ittifakı münasip buluyordu. Fırka reisi Jean Bratyano'ya "Romanya Bismarkı" lakabı verilmişti.

Bu iki fırkanın mücadelesi "Genç sağ cenah" adlı bir üçüncü fırkanın doğmasına sebep oldu. Bunlar, Jean Bratyano'ya da muhaliftiler. Bu arada Rosetti tarafından idare edilen diğer bir fırka meydana çıktı. Tabii karışıklık bütün artmıştı.

Birinci Şarl tabii Almanya ile ittifakı terfî ettiği için Bratyano ile birleşmiş, onu iktidar mevkine getirmeye her fırsatta çalışmıştı. Yalnız halk, Fransız muhibbi idi. Bu yüzden Fransa — Prusya harbi esnasında mebusan meclisi resmen Fransa hakkında muhabbet göstermeye mecbur oldu.

1871 de Almanların muzafferiyetleri şerefine yapılan bir nümayişte Bükres müthiş kargaşalıkla, sahnede oldu. Kartargi'nin vekiller heyeti reisliğine gelmesi tasarrufları yatıştırılabildi.

Babıali Romanyayı resmen tanımamıştı. Bu yüzden tamamil müstakilliyet muhafaza edilmek vaadi ile Rusya ile ittifak ederek Osmanlı hükûmeti aleyhine harbe girdi. Yalnız Rusya musalâhade "Tunam sol sahilini elde edebilmek için muhtaç olduğu Besarab"ı Romanyadan aldı. Buna mukabil Osmanlı devletini boş, havası gayet ağır olan Dobruca'yı Romanyaya terke mecbur etti.

Muharebenin sonunda Romanya müstakıl bir hükûmet oldu. 1877 de Meclis mebusan ve âyan tarafından ilan edilen istiklâl, Berlin kongresinde Osmanlı devleti tarafından bütün tebaaya müsavat hakkı verilmek şartı ile resmen tanındı, bununla beraber Romanya kralı, bütün Romen milletini hudutları içine almış değildi. Bulgaristan, Sırbistan ve Makedonya da dağınık bir halde bulunan ve

ristan ve Transilvanyada iki bucuk. Bukovinyada 200.000 Romen vardı.

Romanya ittihadını tamamlamak için millî bir fırka kuruldu ve Macaristanda bulunan Romenlerle münasebete girdi. Bir çok nümayişler tertip olundu. En nihayet Macaristan, bu tahriklere nihayet verimlerini resmen Romanyadan istedi.

Bu vaziyet karşısında Kiyefteki Rus manastırında terbiye gören rahipler, Rus dinî resimlerini satan seyyar satıcılar ve köylüler arasında propagandaya başladılar. 1885 te Romanya kilisesi İstanbul'daki Rum patrikhanesinden ayrıldı. Bu defa, ortodokslar tarafından şiddetle hücumlara sebebiyet verdi. Bilhassa katolik mezhebinde bulunan kralı da korkuttu. Kral, kendisinden hoşlanmayanları teskin için yeğeni Prens Ferdinand'ı Romanyaya getirdi. Veliâht, katolik mezhebinin muhafaza etmekle beraber oğlunun ortodoks olması razı oldu. Bükres şehrinin müstahkem bir mevki haline koydu. Şimendiferler inşasına, mektepler açılmasına müsaade etti.

Fakat bütün bu ıslahat Romanyaya kati bir hudut temin edemedi. Davayı hal için atılan adımlar, daima müşkülâtla karşılaştı. Bugünkü dava da, Romanyanın kuruluş yıllarında halli istenen dava, dır...

N. A.

Meccanî Leyli talebe imtihanları bitti

Lise ve orta okulları öğretmen okullarına alınacak meccanî leyli talebenin imtihanları dün tamamlanmıştır.

Evrak tetkik edilmek üzere Ankara orta tedrisat umum müdürlüğüne gönderilmiştir.

— Tam iki senedir size bir sual sormak istiyorum.
— Ben de iki senedir size cevap vermeğe hazırlanıyorum!

— Bak buraya. Ben yatıp uyuyacağım; susadığım zaman beni uyandırırısın.

Trakya'da yağmurlar taydalı oldu

Yalnız Edirne mintakasında zarar var

Edirne, (Hususi) — Bir haftadanberi Trakya kazalarını ve yapılmakta olan yolları teftiş eden umumî müfettiş general Kâzım Dirik Edirneye dönmüştür. Umumî müfettiş seyahatinden ve bu seyahat esnasında bölge dahilinde gördüğü faaliyetten memnundur. Son üç gün zarfında yağın yağmurlar şimdiden Trakya ziraatine

ve yeni nadas hareketlerine faydalı olmuştur. Yalnız Edirne ve mintakasında bu yağmurlar sürekli ve kasırgalı olduğu için nehirler kabarmış ve bir çok ağaçlar kırılmış ve kökleri ile çökmüştür. Fakat dün akşamdanberi hava tamamiyle açığı için feyzan tehlikesi kalmamıştır.

Kök boya lisansa tabi tutuldu

Ankara, 5 (A.A.) — Ticaret Vekâletinden tebliğ edilmiştir:

2/13477 sayılı kararnamenin sureti tatbikine mütedair talimatname ahkâmı mucibince gümrük tarife pozisyonunun 272 numarasında bulunan kök boyanın "halen lisans verilmemekte olan maddeler listesinden," çıkarılarak "ihracı lisansa tabi maddeler listesi," ne itâf edildiği bildirilir.

Hava Kamplarındaki uçuşlar

Ankara, 5 (A.A.) — Mekteplerin yaz tatil devresinde çalışmaya başlayan hava kurumu kampların, da 31 Ağustos akşamına kadar iki ay içinde 34.611 uçuş yapmıştır. Bu uçuşlardan 12.193 ü Etmes. gütt motörlü tayyare kampına ve 22.481 i İnönü plânörçülük kampına aittir.

Hitlerin nutku

"Biz general ihtilâl, general açlıkla, general kışla mağlûp edilemeyiz,,

Saat çaldığı zaman

İmtihani kimin

iyi geçireceğini

göreceğiz

Berlin, 5 (A.A.) — D. N. B. Führerin nutkunun mabadi:

Bundan bir sene evvel, İngilizler harbe girdiği zaman, kendi kendilerine dediler ki: Bizim bir müttefikimiz var, bunun adı: General "ihtilâl" dir. Görülüyor ki Alman nasyonal - sosyalist devletin ne olduğu hakkında hiç bir fikirleri yoktu. Bu general "ihtilâl", hiç bir yerde görünmedi. Bundan sonra diğer bir müttefikleri daha olduğunu söylediler. Bu müttefikin ismi de general "açlık" tı. Biz, bunu, bu büyük "hayrsever" lerin, umumî harp esnasında olduğu gibi, kadınlarımızı ve çocuklarımızı açlıktan öldürmeye çalışacaklarını tahmin etmiş ve tedbirlerimizi almıştık. Bu general da yanlış bir spekülasyon olarak kendisini gösterdi. Şimdide yeni bir general keşfedildi: General "kış". İngilizler bu gibi generallere başvurdukları zaman, en yüksek generallerini, general "blöf" ü, İngiliz imparatorluğu mareşali tayin etmeyi utnutmamaları lâzımdır. Bu, onların yegâne ciddi müttefikidir. Fakat biz artık bu generalle mağlûp edilemeyiz. Bu, İngiliz milletini uyutmak için bir vasıta olabilir, fakat Alman milleti İngiltereyi hakkiyle tanımıyor öğrenmiştir. Bu vasıta, bu baylara harbi kazanmak imkânını vermiyecektir. Diğer vasıtalar ise, memnuniyetle söylüyorum ki bizim elimizde dir ve elimizde kalacaktır.

Ve saat çaldığı zaman, general açlık, yahut ihtilâl, yahut kış ve yahut Blöfün karşısına general "filiyat" : yani bizzat filiyatı çı-

karacağız. Ve o zaman, imtihanı en iyi kimin geçireceğini göreceğiz.

Führer, bundan sonra, Alman milletinin kendi askerlerine karşı minnettarlığını bildirmiş ve demıştır ki:

Bugünlerde, hepimiz, tayyarecilerimize teşekkür etmek ihtiyacını duyuyoruz. Bugün, ben, geçen sene gösterdikleri faaliyetten dolayı, her şeyden evvel, geride, kilerle teşekkür etmek istiyorum. Bütün disiplini ile milletimizi harpte görmek, insanı büyük bir ıftihara sevk ediyor. Bunu, bu da, kıkada, B. Çörçilün bize yedi ca. di olan gece hava hücumlarını gösterdiği bu anda görmek fırsatını buluyoruz.

B. Çörçil, bu gece hücumlarını, bunlar hassatan muvaffakiyetle tetevvüc ettiği için yapmıyor, fakat kendi hava kuvvetleri Alman arazisi üzerine gündüz gelemeyi, için yapıyor. Halbuki Alman tayyarecileri, her gün İngiliz arazisi üzerinde uçuyorlar. İngilizler, bombalarını sivil halkla meskûn mahallelere, çiftliklere ve köylere geliş güzel gelip atıyorlar. İngilizlerin bu skandala bir nihayet verecekleri ümidi ile, bu hücumlara üç ay cevap verdim. B. Çörçil, bunda bizim bir zaafımızın işaretini gördü. Anlıyorsunuz ki onlara hak ettikleri cevabı her gün veriyoruz. Bu gece korsanların faaliyetine bir nihayet vereceğiz.

İkimizden birinin yıkılacağı an gelecektir ve yıkılacak, nasyonal - sosyalist Almanya olmayacaktır. Ben hayatımda son neticelere kadar buna benzer bir mücadele daha yaptım ve yıkılan düşman oldu. Ve o düşman, bugün, Avrupada İngiliz adalarında son melceini işgal etmiş bulunuyor.

İşte bu mücadele için, Alman millî camiasını kurmak ve inkişaf ettirmenin ne kadar lüzumlu olduğunu anlamak lâzımdır. Alman askerini kuvvetli yapan şey, arkasında, mutaassıp bir âzime bir çelik bloku gibi bütün bir milletin ayağa kalkmış olduğunu bilmektir. Ve bugün mevzuubahis olan, vasıl olmak istediği yüksek hedeflerden ilham alan bir millettir. Vasıl olmak istediğimiz hedef ise, bu harbi kazanmaktan çok daha büyüktür. Hayır, biz yeni bir devlet kurmak istiyoruz. İşte bunun içindir ki diğerleri bize karşı bu kadar kin besliyorlar. Bunlar, bittabi enternasyonal ya. hudilerle ve farmasonlarla sıkı surette alakadar küçük bir kapitalist hüzbün halk kütlesi üzerindedir. Bunlar, bize karşı, sosyal düşüncelerimiz sebebiyle kin besliyorlar ve bu temel üzerinde düşündüğümüz ve vücuda getirdiğimiz her şey, bunlara tehlikeli gözüktüyor. Bu inkişaf ortadan kaldırmaları icabettiğine kanidiler. Fakat ben kanım ki, bu inkişafa ıstısrak etmeyen devletler, er geç mahvolacaklardır. Fakat biz, bu mücadelenin nihayet bizim milletimizin bütün sosyal temel için ve hayatımızın lübbü için bir mücadele olduğunu ve bu lübbe karşı mücadelenin başlamış bulunduğunu bildiğimiz içindir ki bizim için, idealimiz yolunda bu mücadelede tesanüdümüzü i. lândan başka yapılacak bir şey yoktur.

Dünyada tek, mükemmel bir sosyal yardım organizasyonu olan kıy yardım eseri ise, bu tesanüt zihniyetinin muazzam bir tezahürüdür. Eize her şeyi iktidamda yardım eden ve milletimizi mücadeleler ve nihai kararlar karşısında kuvvetli yapan şey, işte bu millî cemaat zihniyetimizdir. Dünya, bu büyük milletin bir tek cemaat teşkil ettiğini ne kadar fazla görürse, kendi faaliyetinin o kadar az muvaffakiyet şansı olduğunu kabul edecektir. Yollarına ayrı ayrı devam eden insanlar mağlûp edilebilir, fakat aynı azme malik ve aynı hareketi yapmaya hazır 85 milyon insanı hiç bir dünya kuvveti mağlûp edemez."

Linyit kömürü

Dün, bir akşam gazetesi dahil, de linyit kömürünün kullanılacağı ve taş kömürünün döviz temini için ihraç edileceğini yazmıştır. Filhakika böyle bir tasavvur varsa da bu eskidir. Şimdilik ancak bir tetkik mevzuudur. Esasen bütün memleket için yapılmış icabeden sobalar için bugün demir bile bulmak mümkün

Küçük Hikâye:

(Dünkü hikâyeden devam)

kuyruklarından yapıldığı söylenen su sopadan bir gey anlamamıştı.

Cek Conson:

— Her şey iyi Madam; dedi. Bizim Newyorkta olsanız bir antika eşyalar mağazası açmanızda hiç bir maniniz yok. Sadece şu tas.

Şükriye Hanım:

— Som gülmüştür efendim; dedi. Bir ibrikle bir de leğeni vardı ama, maalesef muhafaza edemedik.

Bayan Conson:

— Yes Madam; dedi. Bakınız şimdi hatırlıyorum! İki sene evvel bir Hotanto kablesinde bir eşini daha görmüştüm ki kabile reisi bir merasim esnasında başma giymişti. Ah Madamcığım; müsaade eder misiniz bir defa da ben başma geçireyim?

— Hay hay efendim. Nasıl isterseniz. Yalnız bu sefer de siz müsaade ediniz de ben resminizi alayım!

Ve Bayan Conson başma paşanın o trağı elinde tek bir monoklu ile:

— Orrayt, dedi. Cidden neziksiz Madam!

Bu arada Cek Consonun ne yaptığını merak ediyorsanız bir numaralı antika eşyalar odasında C. Conson için şu Dağıstan at. larının kuyruğundan yapılmış kamçidan daha alâkalı bir şey yoktu. Şu kadar da var ki Hint müslâmanlarımız hediyesini bir tarafa bıraksanız bile, Şükriye Hanımın eski eserler koleksiyonundaki kamçı bir çoklarımızın ne işe yaradığını hakikaten anlayamayacak kadar tuhaf bir mamulâttaandı. Daha doğrusu Şükriye Hanımın paşa babasına Dersim valisi iken Dağıstan şeyhi tarafından gönderilmişti; ve paşa, devleti idare ettiği sıralar onu kullanırdı.

Hikâyemin burasında, Şükriye Hanımın sabrı taşıp taşmadığını bilmem ki sormak istiyor musunuz? Eğer içinizde böyle birisi varsa hemen ilâve edeceğim: Şükriye Hanım sakindi. Yalnız C. Consonun merakını yerine getirmeye çalışıyor; ve bütün antika eşyalarda pratik bir nokta arayan Amerikalı seyyahı tatmin etmek istiyordu. Onun için olacak ki:

— Orrayt Sir; dedi; eğer ne işe yaradığını daha fazla merak ediyorsanız, lütfen salona buyurunuz!..

Cek Conson birdenbire atıldı;

— Bravo Madam; bravo!..

Ve Şükriye Hanım devam etti:

— Madamlar ve Mösyöler! Eğer yanımdıysam avuçlarımda gördüğünüz şeyi pek merak ettiğiniz anlaşıyor?

Cek Conson:

— Madam, diye atıldı; şüphesiz!.. Çünkü her şeyin pratik bir kıymetini izah ettiğiniz halde onun hakkında tek bir kelime bile henüz söylemediniz!

KAMÇI

Yazan: Kenan Hulûsi

Şükriye Hanım birdenbire elinden bir kaza çıkacağını anlamış olacak ki tercümana doğru bir adım ilerledi: mış olacak ki tercümana doğru bir adım ilerledi; ve, sofada guguklu bir saati göstererek:

— Sana beş dakika müsaade işte; dedi. Eğer bu leyplek zamanları beş dakikaya kadar evimi bir teketmiyecek olurlarsa...

Bir saniyede mühim bir hâdise geçtiğini anlayan Amerikalı seyyahlar salonun bir tarafına çoktan sinivermişlerdi. Yalnız Cek Conson, köşede, gözlerini kırıştırıyor; ve Şükriye Hanımın elinde kaskatı bir muhteva diye tarif ettiği bir numaralı antikanın nasıl pratik bir tarafa olacağını tayine çalışıyordu. Bununla beraber bir aralık tercümana doğru yaklaştı:

— Arkadaş, dedi; öyle görüyorum ki bu işte bir çıkarm var senin... Hanımın bu seferki söylediklerini ne diye tercüme etmiyorsun bakalım? Yok, bir madrabazlık niyetinde isen, tek bir santim komisyon bile yok bizden!

Ve, ileri doğru bir adım atıldı:

— Madam! Eğer doğru bir söz istiyorsanız, elinizdeki muhtevanın pratik kıymetini izah noktasında hâlâ tereddüt ettiğiniz anlaşıyor. Biz Amerikalılar iş adamlarıyız Madam! Eğer malımızı satmak fikriniz varsa aramızda bir komisyoncu girmeden hemen talip oluyoruz Madam!

İşte Şükriye Hanımı harekete getiren son cümle.. Çubuğun baş tarafındaki ince köseleyi birdenbire eline geçirdi. Meşin kırbaç bir yılan ışıltı kadar süratle kılıfından koptu; ve bir sirk üzerinde olduğu gibi ustalıkla şakladı. Şükriye Hanım paşa babasının devlet idare eden antika kamçısını şimdi rast gele sallıyor; tercümanın:

— "Allah, yandım!"

Sesleri eski konağın en ucundaki köpek kulübesine kadar canlıras bir feryat halinde duyulup gidiyordu. Seyyahlar garip bir vaveylâ içinde kendilerini kapı dışarı dar attılar.

Yalnız hâdise bununla bitmedi. Yarım saat sonra kapı çaldı; ve Cek Conson, eğer Şükriye Hanım kamçısını satılığa çıkarmak fikrinde ise değerinin iki mislini vereceğini söyledi.

Şükriye Hanımın kamçısı, ile paşanın o trağı, antika eşyalar meraklısı C. C. ve arkadaşları şirketinin bugün en nadide antika takımları arasında bulunuyor. Cek Conson senenin muayyen günlerinde mağazasının otomatik bir kapı ile açılan odasında yine suareler veriyor; ve misafirlerine dünyanın dört bir köşesinden büyük devriâlem seyahatleri sonu getirdiği antika eşyaların nasıl kullanıldıklarını anlatıyor! Bu arada paşanın o trağı, nı başma giyenlerle Şükriye Hanımın kamçısını deneyenler çok!

KENAN HULÛSİ

Pislikle mücadelede Zabita memurları tarafından cezalandırılanlar

Polis altıncı şube memurları faaliyetlerini gün geçtikçe artırmak tadırlar. Dün de temizliğe ve belediye talimatnamesine riayet etmeyen bir çok esnaf cezalandırılmıştır.

Karaköy meydanında 20-22 numaralı Tokatlı lokantası mutfak duvarları örümceklili ve pis olduğundan, Karaköyde Perçimli sokakta 1 numaralı aşçı Ali mutfak örümceklili olduğundan, aynı sokakta lokantacı İstelyo tasdikli tarife asmadığından ve çöpler mut. fakta yerlere bırakıldığından, aynı sokakta evkaf hanı kahvecisi Melik tarifieden fazlaya kahve sattığından, aynı sokakta 16 numarada meze Sarandı pislikten, Kumkapıda İskele caddesinde sebze Bodos fiyat etiketi koymamaktan, Kumkapıda Türk Eti caddesinde 35—1 numarada bakkal Cafer c. mekânları pis olduğundan, Kumkapıda Arapzade sokağında 65 numarada sebze Dimo sokağı ısgal den, Kumkapıda İskele caddesinde 2 numarada Kasap Osman ve yine Kumkapıda kasap Yani etleri kaba kâğıtlara sardıklarından, Kumkapıda Tiyatro sokağında 116 numarada bakkal Dimitri yiyecek maddelerini koyduğu camekânların pisliğinden, Kumkapıda Karabıçak caddesinde sütü Metodi kalaysız tencere kullandığından, Kumkapıda Veli paşa yokuşunda 132 numarada kasap Mehmet, aynı sokakta 26 numarada kasap Hakkı kaba kâğıt kullandıklarından, Galatada tavukçu Ahilya tavukçu İlyas tavukçu Temistokli, tavukçu Foti pislikten, Galatada bakkal Sava nohutla karışık kahve sattığından cezalandırılmışlardır.

Bundan başka dün de üç firm hakkında zabıt tutulmuştur. Bunlardan Kumkapıda Nişancada firması Ahmet Kayıkcı pislikten, Kumkapıda İstasyon caddesinde 11 numarada firması Kırkor eksik ekmeği satmaktan, Kumkapıda firması Enver pislikten cezalandırılmışlardır.

Denizlerde küçük bir muharebe

Lizbon, 5 (A.A.) — "Ayceta", ismindeki 3442 tonluk İngiliz vapuru, İtalyan olduğu zannedilen bir denizaltısı tarafından, hiçbir muvaffakiyet elde edilmeksizin torpil lenmiştir. Taarruz Portekiz sahilleri açıklarında yapılmıştır. Denizaltı gemisi vapura iki torpil atmışsa da hiçbirisi isabet etmemiştir. "Ayceta", dört obüsle mukabele etmiştir. Obüslerden birisinin denizaltı gemisinin periskopuna isabet ettiği zannedilmektedir.

İsviçrenin bittaraflığı yine ihlâl edilmiş

Berne, 5 (A.A.) — D.N.B. Ordu erkânı harbiyesi tebliğ ediyor:

5 Eylül gecesı, ecnebi tayyareleri gece yarısına doğru bir çok noktalardan İsviçrenin hava masuniyeti ni ihlâl etmişlerdir. Bu noktalar: Klenlütze, Pruntrut ve Saint-İmmer havalisine tesadüf etmektedir. Tayyareler, bu hattı şarka doğru hafif bir meyl ile takip etmişler ve birkaç dakika sonra şimal ve şimali şarkıya dönmüşlerdir.

Fransa Hollanda münasebatı kesildi

Londra, 5 (A.A.) — Röyter: Hollanda hükümetinin matbuat servisi, Londradan resmen bildirdiğine göre, bugünden itibaren Hollanda ile Fransa arasındaki diplomatik münasebetler nihayet bula-
caktır.

Bir kaç gün evvel Fransız hükümeti, Vişide bulunan Hollanda elçisine, bu tarzda kararlar almağa mecbur bulunduğunu bildirmişti. Bunun üzerine Hollanda hükümeti, Fransa ile olan diplomatik münasebetlerin 5 Eylül'den itibaren katedileceğinden haberdar edilmiştir. Hollanda elçiliğinin memurları, yakında Vişiyi terkedeceklerdir.

Hava Kurumuna teberruler Memleketin her tarafında devam ediyor

Ankara, 5 (A.A.) — Bugün aldığımız telgraflarda Aydın Ko. çarlı nahiyesi müdürü Osman Arım ile tüccardan Durmuş Ali Biran, çiftçi Murat Cihanoglu, Ali Peynircioğlu, sabuncu Mustafa Çetin ve Marangoz Davut Trabzon. da parçacı Remzi Tuğberk. İstanbulda Sami Surucan ve Osman İn. ce ve eşi evlenme yüzüklerini hava kurumuna terkeylemişlerdir.

30 ağustos Zafer bayramı ile başlayan tayyarecilik haftası münasebetile de memleketimizin hemen her yerinde bir çok vatandaşlar hava kurumuna geniş bir surette yardımda bulunmuşlardır. Bu arada Trabzon tüccarları bir günlük satışlarını hava kurumuna teberrü eyledikleri gibi bütün Trabzon halkı haftanın devamı müddetince tiyatrolarda, sinemalarda, nakil vasıtalarında kuruma ait pulları almışlardır.

Trabzon tüccarlarından Ali Rıza Yavuz da 500 lira teberruda bulunmuştur.

Yine bu hafta vesilesiyle Ankara hava kurumuna değirmenci - lik limitet şirketi 500. tuhafiyeci Ahmet Gürgün 400, İstanbul eczahanesi sahibi 100 lira teberru etmişlerdir. Bu vatandaşlara kurum tarafından altın ve gümüş madalyalar verilmiştir.

Yine Ankara Öksüzce mahallesinden Ahmet kız Hatice Gerte kuruma iki bin lira kıymetinde bir ev ile birlikte 142 lira teberruda bulunmak suretiyle yüksek bir hamiyet eseri göstermiştir.

Ankara, 4 (A.A.) — Bugün aldığımız telgraflar, İzmirden Salâ, haddin ve eşi Aliye Çitay, Ahmed ve eşi Ferhunde Batm, Neşet Erensoy, Hamid Törü.

Eskişehirde, Dr. Fuat ve eşi Melek Erler.

Bursada; müzik şefi Zeki ve eşi, bando şefi Halil ve eşi.

İstanbulda; Zeki ve eşi Nihal Kortav, Halil ve eşi Kadriye Tekker evlenme yüzüklerini.

İstanbulda; Ahmed ve eşi Yükseler, Bursadan emekli binbaşı Ahmed ve eşi İkişer altın bileziğini hava kurumuna teberrü eylemişlerdir.

Bunlardan başka hava kurumuna İstanbulda Mihâl Tikvaşvili 1300, Fahri İbrol, M. Şakar, Amanyadis mahdumları 650'er, Vahram Keser evvelce verdiği beş yüz lıraya ilâveten 150, David Binar 130 Bursada Keresteci Hüseyin 100 lıra para teberrüde bulunmuşlardır.

Kızılay Beyazıt şubesi menfaatine müsamere

Önümüzdeki cumartesi günü Kızılay cemiyeti Beyazıt nahiye şubasının menfaatine Azak Sinema bahçesinde büyük bir sünnet düğünü tertip edilecek; bu eğlenceye Bayan Muallâ ve Bay Kemalî Sadî; şehir bandosu, Sadî Tek ve kumpanyası, halkevi küme saz heyeti, iştirak edecek ayrıca hokkabaz ve karagöz oynatılacaktır.

Vefat

Albay merhum Hasan beyin refikası ve kıymetli muharrir arkadaşlarımızdan Fehmi Canerin validesi Bayan Zahide bir buçuk senedenberi müptelâ olduğu hastalıktan kurtulamyarak evvelki gece Kadıköyündeki evinde vefat etmiştir. Merhume hayırlı, iyiliği çok seven ve bütün manasıyla müslfik bir kadındır.

Bayan Zahideye Ulu Tanrıdan rahmet dileriz.

Aziz arkadaşımız Fehmi Canere ve kederli ailesine de candan taziyetlerimiz sunarız.

İstanbul Üçüncü İcra Memurluğundan:

940/2739

Paraya çevrilmesine karar verilen yazıhane, ayna, motör ve motör kayış, tesviye ve tezgâh, taç tezgâhı birinci açık arttırması 11/9/940 tarihine tesadüf eden Çarşamba günü saat 9,30 da Tahtakalede Kuyumcular Çelebi Alâettin sokak 25—27 sayılı dükükanda yapılacaktır. Kıymetlerinin % 75 sini bulmadığı surette ikinci açık arttırmanın 17/9/940 tarihine tesadüf eden Salı günü aynı saat ve yerde yapılacağı ilân olunur. (33346)

BORSA

Ankara 5-9-940

ÇEKLER

1 Sterlin	5.2375
100 Dolar	132.20
100 Fr.	—
100 Lire	—
100 İsviçre Fr.	29.50
100 Florin	—
100 Rayışmark	—
100 Belga	—
100 Drahma	0.9975
100 Lira	1.6225
100 Çek Kronu	—
100 Peçeta	13.8925
100 Zloti	—
100 Pengö	26.52
100 Ley	0.625
100 Dinar	3.175
100 Yen	31.1225
100 İsveç Kronu	30.99
100 Ruble	—

Esham ve Tahvilât

Esham üzerine muamele olmamıştır

YUCA ÜLKÜ (İstanbul) ve ÜLKÜ (Uşak) Liseleri

Kayıtlara bağlanmıştır. İstiyenlere mufassal tarifname gönderilir. (Uşak'taki ÜLKÜ Lisesinin Orta kısmı yoktur.)

ZAYI

İstanbul limanından aldığım tayfa cüzdanımı zayi eyledim. Eskişinin hükmü yoktur. DAVUT (33348)

Sahibi: ASIM US

Basıldığı yer: VAKIT Matbaası
Umum neşriyatı idare eden:
Refik Ahmet Sevilgil

Ankara Jandarma satın alma komisyonundan:

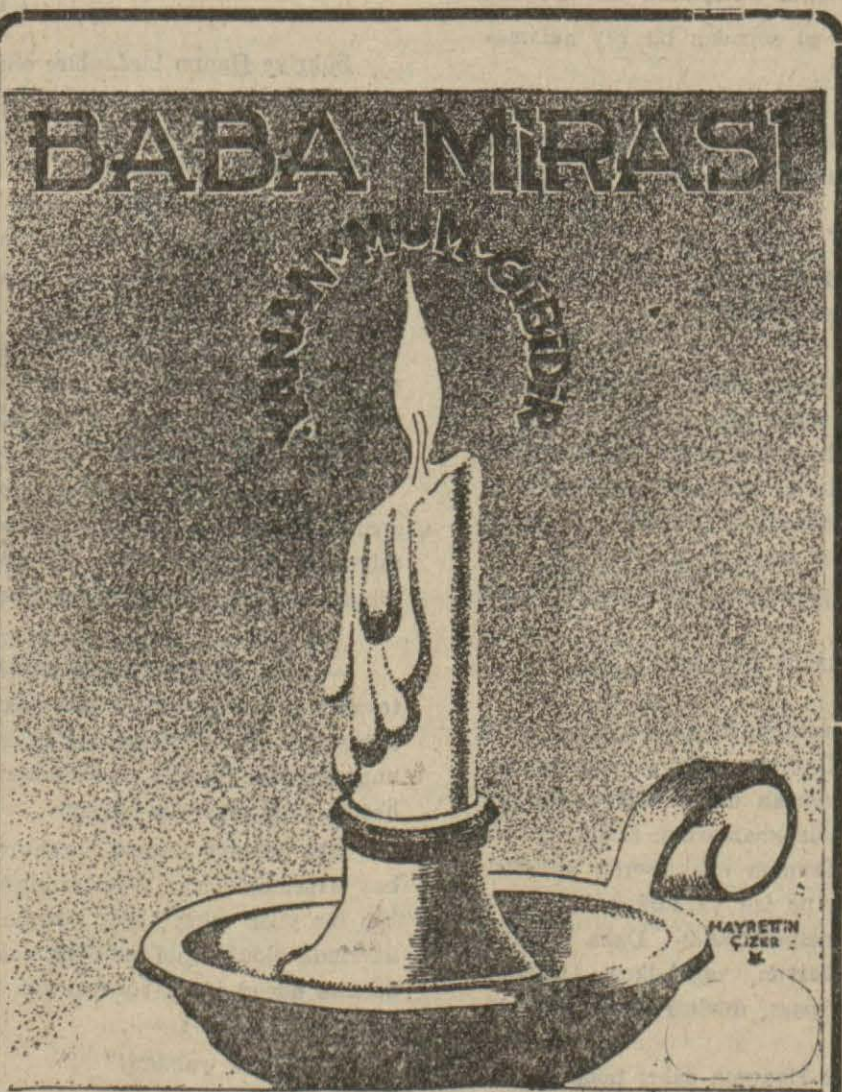
Miktarı	cinsi	tahmin	bedell ilk teminatı		ihale gün ve saati
			lira	lira	kuruş
13,000 kilo	Bulgur	1560	117	00	
6,000 "	pirinç	1500	112	50	
1,500 "	un	195	14	63	
5,000 "	sade yağı	6000	450	00	
1,800 "	zeytin yağı	1026	76	95	
2,000 "	zeytin tanesi	500	37	50	
3,000 "	sabun	1140	85	50	
1,500 "	beyaz peynir	630	47	25	
5,000 "	toz şeker	1900	142	50	
55 "	çay	302,50	22	69	
5,000 "	tuz	300	22	50	
10,000 "	fasulye	1700	127	50	
15,000 "	patates	1050	78	75	
7,000 "	kuru soğan	420	31	50	
1,200 "	kuru üzüm	264	19	80	
1,800 "	mercimek	224	16	80	
1,000 "	nohut	140	10	50	
1,800 "	gehriye	400	30	00	
		19,251,50	1443	87	12-9-940 perşembe saat 15

1. — Yukarıda miktarı, cins, tahmin bedeli, ilk teminatı ile ihale gün ve saati yazılı (18) çeşit yiyecek malzemesi Ankara J. Genel komutanlık binasındaki jandarma satınalma komisyonunca kapalı zarf eksiltmesiyle satın alınacaktır.

2. — Bu on sekiz kalemler yiyecek malzemesinin hepsinin birden bir istekliyle ihale edileceği gibi (bulgur, pirinç ve unun) bir, sadeyağın bir, zeytin yağı ve zeytin tanesi, sabun ve beyaz peynirin bir, toz şeker, çay ve tuzun bir, fasulye, patates, kuru soğan, kuru üzüm, mercimek, nohut ve gehriyenin de ayrıca bir istekliyle ihale edilecektir.

3. — 2490 sayılı kanunun istek ve şartlarını havli isteklilerin ilk teminatı muhtevi kapalı zarf teklif mektuplarının ihale günü saat on dörde kadar komisyonumuzu vermeleri.

4. — Şartnamesi parasız olarak komisyondan alınabilir. (4991) (7837)

KENDİN BİRİKTİR

T. İş Bankası

1940 Küçük Cari

Hesaplar

İkramiye Plânı

1940 İKRAMIYELERİ:

1 adet 2000 lıra.	= 2000.— lıra
3 . 1000 .	= 3000.—
8 . 500 .	= 4000.—
12 . 250 .	= 3000.—
40 . 100 .	= 4000.—
75 . 50 .	= 3750.—
210 . 25 .	= 5250.—

Keşideler: 1 Şubat, 1 Mayıs, 1 Ağustos, 1 ilkindesinin tarihlerinde yapılır.

Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası

Kuruluş Tarihi: 1888

Sermayesi: 100,000,000 Türk Lirası

Sube ve Ajans adedi: 265

Ziraî ve ticarî her nevi banka muameleleri

Para biriktirenlere 28,900 Lira ikramiye Veriyor

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır.

	Adet	1.000	Liralık	4.000	Lira
4	"	500	"	2.000	"
4	"	250	"	1.000	"
40	"	100	"	4.000	"
100	"	50	"	5.000	"
120	"	40	"	4.800	"
160	"	20	"	3.200	"

DIKKAT: Hesaplarımdaki paralar bir sene içinde 50 lıradan aşağı düşmeyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasıyla verilecektir. Kur'alar senede 4 defa: 1 Eylül, 1 Birincikânun, 1 Mart ve 1 Haziran tarihlerinde çekilecektir.

İstanbul Valiliğinden:

Bakırköy kazasının Yeşilköy nahiyesi Köyüçi mahallesinin Dibeke sokaklarında 4 kapı numaralı ve üzerinde maa müstemilât iki bina ile 11238,87 metre murabba sahalarında araziyle havli eski Fransız Sakrör okulu adıyla maruf ve İtalyan tebaasından Albert Badeti oğlu M. Bartolomeo'ya ait gayri menkul kimsesiz çocukları kurtarma yurduna tahsis edilmek üzere 1295 tarihli kararnameye tevfiikan ve 7500 lıra bedelle istimlak olunmaktadır.

Mal sahiplerinin bir diyeceği varsa sekiz gün zarfında bildirmeleri, aksi takdirde cebri istimlak tatbik olunacağı sekizinci maddeye tevfiikan ilân olunur. (8295)

VAKIT matbaası Kitap kısmını yeniden tanzim edip açmıştır

Kitap, mecmua, gazete basar. Tabiler namına dizgi isleri alır.

İstanbul Belediyesi İlanları

Beşiktaş Karakol kargısındaki hususî idare malı eski mektep binasının tamları 2490 sayılı kanunun 46 maddesinin B fıkrasına göre pazarlığa konulmuştur. İhale 11/9/940 Çarşamba günü saat 14 de Daimi Encümende yapılacaktır. Muhammen bedeli 1046 lıra 93 kuruştur. İlk teminatı 78 lıra 52 kuruştur. Şartname Zabıt ve Muamelât müdürlüğü kaleminde görülecektir. Taliplerin ilk teminat makbuz veya mektupları ile ihale günü muayyen saatte Daimi Encümende bulunmaları lâzımdır. (8291)

İstanbul İkinci İflâs Memurluğundan:

Müflis Mazhar Cemalın Sıra Cetveli

No.	Alacaklın ismi	İstedği para Lira K.	Kabul olunan para Lira K.	Kabul olunduğu Sıra
1	Rıza Derviş vekili İsmail Ağah Akkan	465	465	6
2	Abdi Nusret	300	300	6
3	Sava Yorgiyadi	667 25	667 25	6
4	Molz Danon	394 15	394 15	6
5	Marko	100	100	6
6	Yaguva Şilimoviç	50	50	6
7	Abdi Demirer	520	520	6
8	İsmail Kral	200	200	6
		2696 40	2696 40	

Müflis Mazhar Cemal İflâs idaresinden:

Müflisin masasına gelen alacaklıların tahkiki düyun işi bitirilerek yukarıdaki sıra cetveli tanzim kılınmıştır. Müflis alacaklılarına konkordato teklif etmiştir. Bu teklifin müzakeresi ve alacaklıların ikinci toplanması için alacaklılar kısmen veya tamamen kabul edilen alacaklıların 28 Eylül 1940 Cumartesi günü saat on birde İstanbul İkinci İflâs Dairesinde hazır bulunmaları ilân olunur. (33349)